

บทที่ 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการลงทุนในธุรกิจสตาร์ทอัพ

ในการประกอบธุรกิจใดๆ ซึ่งรวมถึงธุรกิจ Startup ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการด้วยกันทั้งสิ้น ในบทนี้จะได้อธิบายถึงความหมาย ประเภท และความสำคัญของธุรกิจ Startup รวมทั้งการระดมทุนในธุรกิจ Startup โดยจะได้กล่าวถึงการออกหุ้นกู้ก็นับเป็นทางเลือกหนึ่งของการจัดหาหรือเพิ่มทุนของผู้ประกอบธุรกิจ หุ้นกู้มีลักษณะแตกต่างไปจากการจัดหาและเพิ่มทุนในรูปแบบอื่นที่ระบกกฏหมายไทยให้การรับรองอย่างไร นอกจากนี้ จะได้อธิบายและวิเคราะห์ว่าการออกหุ้นกู้มีความสำคัญต่อผู้ประกอบธุรกิจ Startup อย่างไร

2.1 ความหมายและประเภทของธุรกิจเริ่มต้นหรือสตาร์ทอัพ

2.1.1 ความหมายของธุรกิจเริ่มต้น หรือสตาร์ทอัพ

ธุรกิจเริ่มต้น หรือสตาร์ทอัพ หมายถึง ธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยคนหรือกลุ่มคน มีรูปแบบและแนวคิดในการดำเนินธุรกิจแบบใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนและสามารถขยายธุรกิจได้ในระยะเวลาอันสั้น¹

สตาร์ทอัพ หมายถึง บริษัทที่เปิดใหม่จากคนจำนวนไม่มาก เน้นการเติบโตแบบก้าวกระโดดเป็นธุรกิจที่ตอบสนองการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน และเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันใหม่ๆ²

สตาร์ทอัพ (Startup) คือ รูปแบบการทำธุรกิจที่มีอัตราการเติบโตแบบก้าวกระโดด โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาสินค้าและบริการที่ช่วยในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ตรงกับความต้องการของตลาดและสังคม หรือเห็นโอกาสที่ยังไม่มีใครเคยเห็น และถูกออกแบบมา

¹ ไทยรัฐออนไลน์. (2559). *สตาร์ทอัพแจ้งเกิด 60 ราย, ภายใต้ “หน้าหลักเศรษฐกิจ”*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.thairath.co.th/content/618964>. [2559, 1 มิถุนายน].

² ณัฐพล ประดิษฐ์ผลเลิศ. (2560). *Startup คิดให้ดัง ทำให้รวย*. กรุงเทพฯ: โม่แมนคัมกรุ๊ป. หน้า 12.

ให้สามารถทำซ้ำ (Repeatable) ขยายตลาด (Scalable) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเติบโตอย่างก้าวกระโดด (Exponential growth)³

ดังนั้น คำว่า “Startup” จึงหมายถึง ธุรกิจที่เริ่มต้นขึ้นใหม่ หรือธุรกิจเพิ่งเริ่มเกิด โดยธุรกิจเหล่านี้อาจถูกผลักดันโดยผู้ประกอบการเพียงคนเดียวหรือหลายคน และเริ่มต้นโดยมีทรัพยากรด้านเงินทุนและบุคลากรอย่างจำกัด ซึ่งลักษณะสำคัญของธุรกิจ Startup ประกอบไปด้วย

1) ธุรกิจเน้นขายไอเดีย ประสบการณ์ (Experience) หรือการนำเสนอคุณค่าใหม่ (Value proposition) โดยธุรกิจนั้นอาจใช้นวัตกรรมใหม่ๆ (Innovation-driven) หรือแนวความคิดใหม่ (Disruptive) เพื่อสร้างความแตกต่างและแรงกระทบต่อกลุ่มลูกค้าเดิมในตลาด หรือกลุ่มลูกค้าใหม่ที่ยังไม่เข้ามาสู่ตลาด ซึ่งต่างจาก SMEs โดยทั่วไปซึ่งมักยึดติดกับแนวคิดหรือโมเดลธุรกิจแบบเดิมอย่างใดก็ตาม จากพื้นฐานของธุรกิจที่เริ่มจากความคิดของผู้ประกอบการที่กล้าเสี่ยง ลองผิดลองถูก ดังนั้นบาง Startup อาจเผชิญความล้มเหลวและต้องออกจากตลาดไปในที่สุด เนื่องจากไม่สามารถสร้างและทำซ้ำรูปแบบการทางธุรกิจที่มีผลกำไรอย่างยั่งยืนได้

2) ธุรกิจมีเป้าหมายที่จะเติบโตแบบก้าวกระโดด โดยที่ขนาด (Scale) ของธุรกิจ Startup นั้นไม่ใช่สิ่งสำคัญหลักที่ผู้ประกอบการยึดติด ดังนั้นธุรกิจอาจจะเริ่มจากการเป็นบริษัทหรือธุรกิจเจ้าของเดี่ยวขนาดเล็กๆ ไม่ต่างจาก SMEs แต่มีเจตนาที่จะพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างรวดเร็ว โดยบริษัท Startup มักจะยึดถือแนวคิดในการทำธุรกิจโดยไม่ถือครองสินทรัพย์จำนวนมาก เมื่อปราศจากข้อจำกัดในเรื่องของขนาดแล้ว Startup จึงมีความคล่องตัวและว่องไว (Agility) ในการตอบสนองต่อลูกค้าเป้าหมายในกลุ่มต่างๆ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้าน การเข้าถึงตลาดในเชิงภูมิศาสตร์

3) ธุรกิจ Startup มีการหาทุนที่แตกต่างจาก SMEs แบบดั้งเดิม กล่าวคือ Startup มักระดมทุนผ่านการลงทุนจากนักลงทุนประเภทต่างๆ เช่น Angel investor, Venture capital หรือ Crowdfunding ซึ่งการลงทุนจากนักลงทุนเหล่านี้จะลดส่วนของทุนของผู้เป็นเจ้าของ Startup ลง ทำให้สูญเสียอำนาจในการควบคุมบริหารงาน ซึ่งแตกต่างจาก SMEs โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มักเป็นธุรกิจครอบครัวและต้องการรักษาอำนาจการควบคุมและความเป็นเจ้าของธุรกิจเอาไว้

2.1.2 ประเภทของธุรกิจเริ่มต้น หรือสตาร์ทอัพ

ในประเทศไทยมีการแบ่งประเภทของธุรกิจสตาร์ทอัพ ออกเป็น 8 ประเภทหลักๆ⁴ ดังนี้

³ สมพงษ์ มหิณสพันธ์. (2559). *New Economy*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://elearning2.utcc.ac.th/officialtcu/econtent/EC833/chapter6.pdf>. [2559, 2 มิถุนายน].

⁴ ข้อมูลจากงาน Startup Thailand 2016

- 1) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ด้านการเกษตรและอาหาร (AgriTech & FoodTech)
- 2) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรม 4.0 และอุตสาหกรรมสะอาด (Industry 4.0 & CleanTech)
- 3) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ด้านการศึกษาและการสนับสนุนการทำงานของภาครัฐ (EdTech & GovTech)
- 4) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ด้านอสังหาริมทรัพย์ (PropertyTech)
- 5) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันทั้งด้านบริการส่วนบุคคล การท่องเที่ยว และความบันเทิง (Lifestyle : Personal service, TravelTech & Entertainment)
- 6) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ด้านการเข้าถึงสินค้า (E-Commerce & Logistics)
- 7) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ด้านการเงิน (FinTech) และด้านการให้บริการสำหรับธุรกิจ (Service Enhancement)
- 8) ธุรกิจสตาร์ทอัพ ด้านสุขภาพ (HealthTech)

2.1.3 ความสำคัญของ Startup ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

บริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้ธุรกิจต้องมีการปรับตัวหรือคิดวิธีใหม่ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ระบบเศรษฐกิจโลกชะลอตัว เศรษฐกิจมีการหดตัวในชาติพัฒนาแล้วที่เป็นคู่ค้าสำคัญของประเทศที่กำลังพัฒนา ส่งผลให้เกิดภาวะการค้าโลกที่ซบเซา และกระทบต่อรายได้ของประชากรเป็นอย่างมาก ผลต่อเนื่องจากกำลังซื้อที่ลดลงและปัญหาหนี้สินครัวเรือนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าหรือบริการลดลงและเลือกซื้อสินค้าหรือบริการที่มีราคาถูกลง ธุรกิจ Startup ที่มองเห็น โอกาสจากการเปลี่ยนแปลงนี้ สามารถเข้ามาเสนอสินค้าหรือบริการโดยที่ผู้บริโภคไม่ต้องซื้อหรือครอบครองสิ่งของนั้นเสมอไปด้วยวิธีใหม่ๆ เช่น การให้เช่ารถยนต์แทนการซื้อรถยนต์ การขายซอฟต์แวร์โดยใช้วิธีสมัครเป็นสมาชิกแทนการขายขาดผ่านช่องทางค้าปลีก การปล่อยห้องที่พักที่มีให้เช่าแทนการสร้างโรงแรม หรือการให้เช่ายืมเสื้อผ้าแบรนด์เนมแทนการซื้อจากห้างสรรพสินค้า เป็นต้น นอกจากนี้ แนวทางธุรกิจเหล่านี้ไม่เพียงตอบโจทย์ของพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ในแง่ธุรกิจก็เป็นการลดภาระของผู้ประกอบการและเป็นผลประโยชน์ต่อรัฐด้วย เนื่องจากการลดขยะหรือการสูญเสียทรัพยากรจากการใช้สินค้าที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อีกด้วย

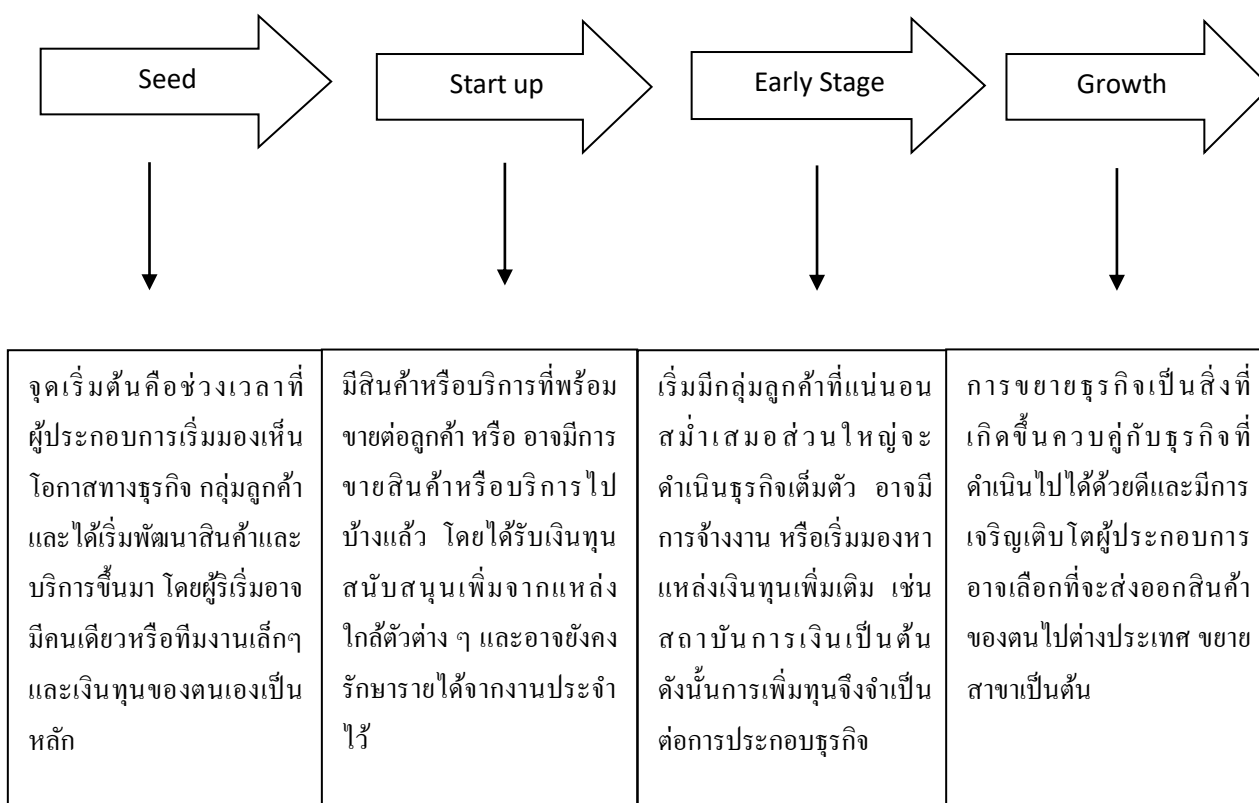
การสนับสนุนให้พัฒนาไปสู่การเป็นธุรกิจ Startup นั้น ถือเป็นการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบธุรกิจ เพื่อสร้างมูลค่าและรายได้ให้แก่ตนเอง ถึงแม้ธุรกิจแห่งอนาคตเหล่านี้เป็น

เพียงหน่วยธุรกิจเล็กๆ แต่หากพิจารณาหน่วยเล็กๆ รวมกันในหลายๆ ธุรกิจก็สามารถรวมกันสร้างพลังในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจให้ไปสู่เป้าหมายในการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพสูงได้

2.2 รูปแบบองค์กรธุรกิจและกิจการ Startup

เช่นเดียวกับธุรกิจอื่น ๆ กิจการ Startup การทำแอปพลิเคชันค้นหากฎหมายและคำพิพากษาออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Lawphin⁵ นั้น หรือการใช้เทคโนโลยีการถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวเพื่อทำรายการเยี่ยมชมสถานที่โดยสามารถค้นหาได้ในทางเว็บไซต์ อย่าง Gecko⁶ มีจุดเริ่มต้นคล้ายคลึงกันก็คือการสร้างสรรค์ความคิดทางธุรกิจ คิดค้นหรือปรับใช้เทคโนโลยีซึ่งมักเริ่มต้นโดยบุคคลเพียงคนเดียวหรือบุคคลจำนวนไม่มาก ขั้นตอนเราอาจเรียกได้ว่าขั้นตอนการบ่มเพาะความคิดทางธุรกิจหรือ “Seed” [...] ดังได้แสดงตามแผนภาพที่ 2.1 ด้านล่างนี้

แผนภาพ 2.1 : ขั้นตอนในการประกอบธุรกิจ

⁵ Lawphin. (2557). *แอปพลิเคชัน Lawphin เป็นแอปพลิเคชันในการช่วยเหลือค้นหาข้อมูล กฎหมาย คำพิพากษาฎีกา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.lawphin.com>. [2559, 2 มิถุนายน].

⁶ Gecko. (2557). *Gecko เป็นเว็บไซต์ที่ใช้ในการค้นหาและเข้าเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ผ่านภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://geckodigital.com>. [2559, 2 มิถุนายน].

2.2.1 บุคคลธรรมดา

การประกอบธุรกิจในรูปแบบของบุคคลธรรมดานั้น หมายถึง ผู้ประกอบการเป็นเจ้าของคนเดียวซึ่งมีบทบาททั้งเป็นผู้ลงทุนในกิจการและในขณะเดียวกันก็เป็นผู้บริหารควบคุมดูแลในทุก ๆ ส่วนของงาน กล่าวคือมีอำนาจเบ็ดเสร็จแต่เพียงลำพัง หากธุรกิจมีกำไรก็จะเป็นของผู้ประกอบธุรกิจ แต่หากขาดทุนหรือมีความรับผิดชอบใด ๆ แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจนั้นก็ต้องรับผิดชอบนั้นทั้งหมดอย่างไม่จำกัดจำนวนแต่เพียงผู้เดียว พูดอีกอย่างก็คือ ไม่ต้องตั้งบริษัทหรือจัดตั้งนิติบุคคลแต่อย่างใด

ธุรกิจในรูปแบบนี้ง่ายที่สุด ไม่มีลักษณะอะไรซับซ้อน ไม่มีหลักกฎหมายควบคุม โดยเฉพาะ แต่อาจมีการใช้กฎหมายในเรื่องอื่น ๆ เช่น การจ้างแรงงาน หรือการตั้งตัวแทน เพื่อให้มีบุคคลอื่นเข้ามาช่วยทำงานด้วยเท่านั้น โดยสามารถเลิกกิจการได้ง่าย เมื่อใดก็ได้ตามใจชอบหรือจะโอนกิจการให้บุคคลอื่นก็ทำได้โดยง่าย ไม่มีขั้นตอนขออนุมัติจากใคร เช่น ผู้ค้าเร่ หรือร้านค้าที่มีลูกจ้างเป็นเพียงลูกมือ

2.2.2 ประเภทขององค์กรธุรกิจ⁷

สัญญาจัดตั้งองค์กรธุรกิจเป็นสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงนำทุนมาร่วมกันเพื่อประกอบกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมีวัตถุประสงค์จะแบ่งปันรายได้หรือกำไรจากกิจการดังกล่าว ทุนขององค์กรธุรกิจจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นเจ้าของธุรกิจ โดยทุน ได้แก่เงินและทรัพย์สินของผู้เป็นเจ้าของที่นำมาร่วมกันเพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจ อย่างไรก็ตามการประกอบธุรกิจอาจมิได้อาศัยเฉพาะทุนของสมาชิกขององค์กรธุรกิจเท่านั้น หากแต่ยังอาจรวมไปถึงเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ซึ่งเรียกว่าหนี้ด้วยก็ได้ ดังนั้นสินทรัพย์ ขององค์กรธุรกิจ จึงประกอบด้วยทุนของสมาชิกขององค์กรธุรกิจและหนี้

นอกจากความเป็นเจ้าของทุนจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นเจ้าขององค์กรธุรกิจแล้ว ความเป็นเจ้าของทุนยังสามารถแบ่งแยกรูปแบบขององค์กรธุรกิจได้อีกด้วย โดยอาจแบ่งเป็น 2 รูปแบบคือ

- (1) องค์กรธุรกิจที่มีเจ้าของทุนคนเดียว (Sole Proprietorship) หรือ
- (2) องค์กรธุรกิจที่มีเจ้าของทุนหลายคน (Multiple Owners)

การประกอบธุรกิจในรูปแบบเจ้าของทุนคนเดียวมีข้อดี คือ การบริหารกิจการมีความคล่องตัว เนื่องจากอำนาจบริหาร การตัดสินใจและส่วนแบ่งกำไรหรือภาระการขาดทุนจะตกอยู่กับเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว ตลอดจนเมื่อเลิกองค์กรธุรกิจก็ไม่ต้องชำระบัญชีแต่อย่างใด แต่การประกอบธุรกิจในรูปแบบเจ้าของทุนคนเดียวมีข้อจำกัด โดยเฉพาะในกิจการที่ต้องมีการระดมทุนจำนวนมาก

⁷ สทธรณ รัตนไพจิตร. (2558). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะห้างหุ้นส่วนบริษัท*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 22.

ซึ่งเจ้าของทุนคนเดียวอาจไม่มีหรือทรัพยากรเพียงพอ ดังนั้นธุรกิจบางจำพวกจึงต้องอาศัยการร่วมกันจัดตั้งองค์กรธุรกิจกับบุคคลอื่น ทำให้เกิดองค์กรธุรกิจที่มีเจ้าของทุนหลายคน

การประกอบกิจการร่วมกับบุคคลอื่นในรูปขององค์กรธุรกิจที่มีเจ้าของทุนหลายคนนั้น ได้รับการรับรองตามระบบกฎหมายของประเทศซึ่งมีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ซึ่งยึดหลักเสรีภาพ 3 ประการ คือ

- (1) เสรีภาพในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- (2) เสรีภาพในการเข้าทำสัญญากับบุคคลอื่น
- (3) เสรีภาพในการร่วมถือครองทรัพย์สิน

องค์กรธุรกิจตามกฎหมายไทย

ระบบกฎหมายไทยแบ่งรูปแบบองค์กรธุรกิจโดยใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) เกณฑ์การจดทะเบียนต่อกระทรวงพาณิชย์

การแบ่งองค์กรธุรกิจโดยอาศัยเกณฑ์การจดทะเบียนต่อกระทรวงพาณิชย์ อาจจำแนกองค์กรธุรกิจออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- 1.1) องค์กรธุรกิจประเภทไม่จดทะเบียน

ในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทนี้ คู่สัญญาเพียงแต่แสดงเจตนาตกลงกันก็มีผลเป็นการจัดตั้งองค์กรธุรกิจแล้ว โดยไม่ต้องนำข้อตกลงดังกล่าวไปจดทะเบียนที่กระทรวงพาณิชย์แต่อย่างใด องค์กรธุรกิจประเภทไม่จดทะเบียนนี้จัดตั้งได้ง่ายและสามารถเลิกกิจการได้ง่ายเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการไม่มีการจดทะเบียน องค์กรธุรกิจประเภทนี้จึงไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน บุคคลธรรมดา คณะบุคคล กิจการร่วมบางประการ เป็นต้น

- 1.2) องค์กรธุรกิจประเภทจดทะเบียน

การจัดตั้งองค์กรธุรกิจประเภทนี้ จะต้องมียกกฎหมายบัญญัติไว้ว่าองค์กรธุรกิจรูปแบบใดบ้างที่ต้องจดทะเบียน ในการจดทะเบียนจะต้องนำรายการตามที่กฎหมายกำหนดไปจดทะเบียนที่กระทรวงพาณิชย์ เมื่อจดทะเบียนแล้วกระทรวงพาณิชย์จะนำความดังกล่าวไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อเปิดเผยข้อมูลที่จดทะเบียนต่อสาธารณะ โดยเปิดโอกาสให้บุคคลทุกคนสามารถตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ตลอดเวลา ทั้งนี้องค์กรธุรกิจซึ่งจดทะเบียนที่กระทรวงพาณิชย์ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคลแตกต่างหากจากผู้เป็นเจ้าของทุน เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด และนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น

2) เกณฑ์การเรียกชื่อเฉพาะตามกฎหมาย

การแบ่งประเภทองค์กรธุรกิจอาจอาศัยเกณฑ์การเรียกชื่อก็ได้ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ องค์กรธุรกิจที่มีชื่อเรียกเฉพาะตามกฎหมาย กับองค์กรธุรกิจที่ไม่มีชื่อเรียกเฉพาะตามกฎหมาย ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่จัดตั้งตามสัญญา ไม่มีชื่อตามกฎหมาย สัญญาเหล่านี้แม้ว่าจะไม่มีชื่อเรียกตามกฎหมายแต่อาจมีชื่อเรียกขานกันทางธุรกิจก็ได้

2.1) องค์กรธุรกิจที่มีชื่อเรียกตามกฎหมาย

เป็นการร่วมทุนกัน โดยมีเนื้อหาของการตกลงเข้าองค์ประกอบตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หรือตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 เป็นต้น หากเข้าองค์ประกอบเป็นองค์กรธุรกิจประเภทใดแล้ว ก็จะส่งผลในเรื่องสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องนำกฎหมายเรื่องนั้น ๆ มาบังคับใช้ เช่น หากเนื้อหาของการร่วมทุนเข้าลักษณะห้างหุ้นส่วนสามัญตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดไว้ สิทธิหน้าที่ระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนก็จะต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หมวด 1 และหมวด 2 มาใช้บังคับ

องค์กรธุรกิจประเภทมีชื่อเฉพาะตามกฎหมายมี 5 รูปแบบ ได้แก่

- (1) ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน
- (2) ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
- (3) ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- (4) บริษัทจำกัด
- (5) บริษัทมหาชนจำกัด

2.2) องค์กรธุรกิจที่ไม่มีชื่อเรียกตามกฎหมาย

ในการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ เนื้อหาของการตกลงอาจไม่เข้าลักษณะห้างหุ้นส่วนและบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นก็ได้ ถึงกระนั้นการร่วมทุนดังกล่าวก็สามารถทำได้ตามหลักนิติกรรมสัญญา โดยถือเป็นสัญญาไม่มีชื่อ การบังคับตามสิทธิหน้าที่ระหว่างกันจึงต้องนำกฎหมายลักษณะสัญญา ลูกหนี้ร่วมเจ้าหนี้ร่วม ตัวการแทน และกรรมสิทธิ์ร่วมมาใช้บังคับองค์กรธุรกิจที่ไม่มีชื่อเรียกเฉพาะตามกฎหมาย อาจมีชื่อเรียกทางธุรกิจก็ได้ เช่น กิจการร่วมค้า คณะบุคคล เป็นต้น

3) ประเภทองค์กรธุรกิจ

3.1) ห้างหุ้นส่วนสามัญ

บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปซึ่งได้เข้าทำสัญญาเป็นกติกามารยาทตกลงกันเพื่อที่จะลงทุนร่วมกันตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อจะแบ่งผลกำไร ขาดทุน และความรับผิดชอบต่าง ๆ ร่วมกัน โดยการเข้าลงทุนเป็นทรัพย์สินต่าง ๆ เงินสด หรือแรงงานก็ได้ รูปแบบนี้ค่อนข้างง่าย ไม่ซับซ้อน ไม่ค่อยได้รับความนิยม แต่กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้บางประการ

โดยที่กฎหมายห้ามไม่ให้หุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งจะเข้าทำสัญญาที่หุ้นส่วนคนอื่น ทักท้วง แต่หุ้นส่วนอาจตกลงกันให้การบริหารกิจการของห้างทำได้โดยใช้เสียงข้างมากของที่ประชุมหุ้นส่วนซึ่งให้ผู้ถือหุ้นทุกคนมีเสียงหนึ่งเสียงเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ หุ้นส่วนอาจตกลงกันตั้งหุ้นส่วนผู้จัดการให้มีอำนาจจัดการงานต่าง ๆ ของห้างได้ตามลำพัง เว้นแต่หุ้นส่วนผู้จัดการคนอื่น ได้ทักท้วง ซึ่งหุ้นส่วนธรรมดาจะมีสิทธิ์เพียงแต่ การไต่ถามถึงกิจการงานของห้างได้ทุกเมื่อและมีสิทธิ์ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ของห้างด้วย ซึ่งอาจจะต้อง มองหาหุ้นส่วนที่เชื่อถือได้ และมีความคิดไปในทางเดียวกันเป็นหลัก

3.2) ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล

ห้างหุ้นส่วนสามัญ ที่มีคำว่า นิติบุคคล ห้อยท้ายเพราะมีการจดทะเบียนต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนตามแบบฟอร์มที่กฎหมาย กำหนด โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลอันทำให้ฐานะของห้างแยกออกจากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้เป็น เจ้าของนั่นเอง มีลักษณะการบริหารเหมือนห้างหุ้นส่วนสามัญแทบทุกประการ เว้นแต่หุ้นส่วนต้อง กระทำการภายในวัตถุประสงค์ของห้างตามที่จดทะเบียนไว้ มิเช่นนั้นการกระทำดังกล่าวจะไม่ ผูกพันห้าง

3.3) ห้างหุ้นส่วนจำกัด

ห้างหุ้นส่วนจำกัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยหุ้นส่วน 2 ประเภทคือ หุ้นส่วนจำกัดความรับผิดและไม่จำกัดความรับผิด จดทะเบียนด้วยการยื่นคำขอ ณ หอทะเบียนซึ่ง เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิด ไม่ต้องรับผิดชอบมาก ไม่มีสิทธิ์ จัดการงานของห้างและไม่มีสิทธิ์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ แต่ยังคงมีสิทธิ์ออกความเห็น แนะนำและออกเสียงคะแนนในการตั้งและถอดถอนหุ้นส่วนผู้จัดการตามวิธีการที่กำหนดในสัญญา จัดตั้งได้ รับผิดต่อบุคคลภายนอกไม่เกินจำนวนที่ตนรับจะลงทุนในห้าง เว้นแต่ยอมให้ใช้ชื่อตน เป็นชื่อห้าง หรือเข้าจัดการงานของห้าง ซึ่งกฎหมายถือว่าจะต้องรับผิดชอบอย่างไม่จำกัดจำนวนหุ้นส่วน ประเภทไม่จำกัดความรับผิด มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญทุกประการ กล่าวคือ รับผิดชอบในหนี้ของห้างทั้งก่อนและขณะเข้าเป็นหุ้นส่วน และอยู่ต่อไปแม้ตนจะได้ออกจาก

การเป็นหุ้นส่วน และมีอำนาจบริหารกิจการของห้างได้โดยลำพังหรืออาจจะแต่งตั้งหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการมาบริหารก็ได้

3.4) บริษัทมหาชนจำกัด

1. เป็นบริษัทที่แบ่งทุนออกเป็นหุ้น
2. ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนค่าหุ้นที่ต้องชำระ
3. บริษัทมีความประสงค์จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยระบุไว้ในหนังสือ
บริษัทสนธิ

4. ผู้ถือหุ้นขั้นต่ำ 15 คน แต่ขั้นสูงไม่มีกำหนด

5. ต้องจดทะเบียนนิติบุคคลเสมอ

โดยหลักๆ แล้วผู้ถือหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด กับบริษัทจำกัดทั่วไปมีการควบคุมบริหารงานของบริษัทเหมือนกัน แต่สำหรับผู้ถือหุ้นส่วนน้อย พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ได้กำหนดกติกาต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้ถือหุ้นกลุ่มนี้ไว้ด้วย

3.5) บริษัทจำกัด

บริษัทจำกัดจะเป็นนิติบุคคลที่แยกออกจากผู้ถือหุ้น โดยสิ้นเชิง โดยมีกฎหมายที่ซับซ้อนมากกว่าห้างหุ้นส่วน โดยจะต้องมีผู้เข้าร่วมจัดตั้งบริษัท อย่างน้อย 3 คน เป็นการร่วมกันประกอบกิจการมุ่งหากำไร มีการแบ่งทุนออกเป็นหุ้นแต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดเพียงค่าหุ้นที่ยังส่งไม่ครบ และต้องจดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ผู้มีหน้าที่บริหารกิจการของบริษัทเรียกว่า กรรมการ ส่วน ผู้ถือหุ้น จะเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารกิจการของบริษัทอีกทีหนึ่ง

อำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของกรรมการเป็นตัวแทนของบริษัท อำนาจบริหารกิจการของบริษัทภายใต้กรอบอำนาจที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ได้กำไรตามวัตถุประสงค์ของบริษัท โดยอาจมีข้อบังคับในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทเป็นกรอบกำหนดอำนาจหน้าที่ให้กรรมการปฏิบัติตาม และหากไม่มีการกำหนดไว้ต่างหาก ให้ถือตามที่กฎหมายกำหนด คือองค์ประชุมอย่างน้อย 3 คน แม้กรรมการจะว่างลงแต่หากองค์ประชุมครบก็ย่อมทำกิจการได้ และกรรมการยังสามารถมอบอำนาจหน้าที่ของตนให้ผู้จัดการหรืออนุกรรมการก็ได้

ผู้ถือหุ้นไม่มีสิทธิ์เข้าไปจัดการงานของบริษัทเพียงแค่เป็นผู้มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของคณะกรรมการบริษัท โดยการเข้าประชุมออกเสียงลงมติในที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นเท่านั้น และหากกรรมการได้ทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท และบริษัทไม่ยอมฟ้องกรรมการแล้วผู้ถือหุ้นมีสิทธิ์ฟ้องกรรมการเพื่อประโยชน์ของบริษัทเองได้

3.6) จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

การนำเอาบริษัทเข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (เอาหุ้นเข้าตลาด) ซึ่งจะทำให้บริษัทสามารถระดมทุนได้ง่ายขึ้น เพราะนอกจากจะสามารถระดมทุนได้ในครั้งแรกเหมือนบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว ประชาชนที่ซื้อหุ้นก็ยังสามารถนำหุ้นไปขายต่อได้ในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งเป็นตลาดรองอีกที่หนึ่ง

เมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดก็อาจไปขอจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติเบื้องต้น เช่น ทุนจดทะเบียน ผลการดำเนินงาน เป็นต้น และต้องปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ในเรื่องต่าง ๆ ด้วย

3.7) กลุ่มบริษัท

รวมกลุ่มกันแบบหลวมๆ กว่ากิจการร่วมค้า ไม่มีการจัดตั้งนิติบุคคลขึ้นมา ทางภาษีก็ไม่เกิดสถานะนิติบุคคลแต่อย่างใด เสมือนการเข้าร่วมมือทำธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งเฉพาะเท่านั้น ต่างคนต่างรับผลกำไรขาดทุนจากการกระทำของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะรวมตัวกันชั่วคราวเพื่อโครงการขนาดใหญ่และต้องการความชำนาญหลายด้าน เช่น โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ ต่างคนก็ต่างมีภาระภาษีของตนเอง ไม่มีกฎหมายรองรับ

3.8) กิจการร่วมค้าหรือร่วมทุน

สัญญาร่วมกิจการตั้งแต่ 2 คนลงทุน และดำเนินงานร่วมกันมีวัตถุประสงค์หาผลประโยชน์มาแบ่งกัน (ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล) แต่เกิดสถานะทางภาษีได้ โดยเป็นกิจการที่มักใช้ทุนสูง ความเชี่ยวชาญหลายด้าน และจัดตั้งขึ้นเพียงชั่วคราวชั่วคราว

ความผูกพันระหว่างคู่สัญญา หรือต่อบุคคลภายนอกเป็นไปตามข้อสัญญาร่วมค้า ซึ่งคู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องรับผิดชอบตามส่วนงานของตนโดยไม่จำกัดจำนวน

สิทธิหน้าที่เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนแต่อาจเอากฎหมายห้างหุ้นส่วนสามัญมาใช้ในฐานะบทกฎหมายใกล้เคียงได้

เปรียบเทียบรูปแบบองค์กรธุรกิจ

รูปแบบองค์กรธุรกิจ	ข้อดี	ข้อเสีย
บุคคลธรรมดา	มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินการแต่เพียงผู้เดียว	ไม่มีกฎหมายเฉพาะในการดูแลและให้ความคุ้มครอง
	ได้รับผลกำไรเพียงผู้เดียว	มีความรับผิดชอบแรกต่อบุคคลภายนอก และรับผิดชอบเต็มจำนวน
		อาจต้องลงทุนสูงเนื่องจากไม่มีการระดมทุนจากบุคคลภายนอก
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	มีอำนาจในการบริหารจัดการมาก	ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกอย่างลูกหนี้ร่วมโดยไม่จำกัดจำนวน
	มีความคล่องตัวในการจัดตั้งและดำเนินกิจการ	ถือคุณสมบัตินเฉพาะตัวของหุ้นส่วนเป็นสำคัญ
	แบ่งกำไรกันในวงจำกัดซึ่งเป็นผู้ที่ไว้เนื้อเชื่อใจกัน	เฉพาะหุ้นส่วนที่ทำสัญญากับบุคคลภายนอกมีสิทธิฟ้องบุคคลภายนอกให้ชำระหนี้ แต่หุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในกิจการของห้าง
		หุ้นส่วนต้องรับผิดชอบในหนี้ของห้างหุ้นส่วนสามัญที่เกิดขึ้นในขณะที่คนยังเป็นหุ้นส่วนอยู่โดยไม่มีจำกัดระยะเวลา แม้ออกจากการเป็นหุ้นส่วน
		ต้องอาศัยความไว้เนื้อเชื่อใจกันสูงหากไม่มีการกำกับดูแลที่ดีแล้วก็อาจเกิดปัญหาได้ง่าย

รูปแบบองค์กรธุรกิจ	ข้อดี	ข้อเสีย
		มีความรับผิดชอบแรกต่อบุคคลภายนอกและรับผิดชอบเพิ่มจำนวน
		มีการระดมทุนในวงจำกัดเฉพาะจากผู้เป็นหุ้นส่วนเท่านั้น
ห้างหุ้นส่วนสามัญ จดทะเบียน	ความรับผิดชอบในหนี้ของห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลที่เกิดขึ้นในขณะที่ตนเป็นหุ้นส่วนจำกัดเพียง 2 ปี นับแต่วันที่ออกจากหุ้นส่วน	การประกอบกิจการอาจไม่คล่องตัวเนื่องจากถือคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้เป็นหุ้นส่วนเป็นสำคัญ
	หุ้นส่วนมีความรับผิดชอบเป็นลำดับที่สองรองจากหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	มีการระดมทุนในวงจำกัดเฉพาะจากผู้เป็นหุ้นส่วนเท่านั้น
	มีการจดทะเบียนจัดตั้งรวมถึงจดทะเบียนรายละเอียดห้างวัตถุประสงค์ห้างทำให้มีความชัดเจนและตรวจสอบได้	ต้องอาศัยความไว้วางใจกันสูงหากไม่มีการกำกับดูแลที่ดีอาจเกิดปัญหาได้ง่าย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	การประกอบกิจการอาจคล่องตัวกว่าห้างหุ้นส่วนสามัญ เนื่องจากไม่ถือว่าคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้เป็นหุ้นส่วนเป็นสำคัญ	หุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบต้องรับผิดชอบอย่างไม่จำกัดจำนวนต่อบุคคลภายนอก ลำดับสองรองจากห้าง
	หุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกเมื่อห้างเลิกกันเพียงเท่าจำนวนลงหุ้นที่ค้างส่ง	มีการระดมทุนในวงจำกัดเฉพาะจากผู้เป็นหุ้นส่วนเท่านั้น
	เจ้าหนี้ของห้างไม่มีสิทธิ์ฟ้องให้หุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบในหนี้สินของห้าง หากห้างยังไม่เลิกหุ้นส่วนมีความรับผิดชอบเป็นลำดับสองรองจากห้าง	

รูปแบบองค์กรธุรกิจ	ข้อดี	ข้อเสีย
	มีการจดทะเบียนจัดตั้ง ซึ่งรวมถึง การจดทะเบียนรายละเอียดของห้าง วัตถุประสงค์ของห้าง ทำให้มีความ ชัดเจน และตรวจสอบได้	
บริษัทจำกัด	ผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดเพียง ไม่ เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังส่งใช้ ไม่ครบ	ต้องมีผู้เริ่มก่อการ 3 คน และหาก จำนวนผู้ถือหุ้นต่ำกว่า 3 คนก็ อาจเป็นเหตุเลิกบริษัทได้
	การดำเนินงานของบริษัทจะ คล่องตัวกว่าห้างหุ้นส่วน เนื่องจาก มีกรรมการที่มีอำนาจและหน้าที่ใน การบริหารจัดการโดยเฉพาะ	มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและ การดำเนินการของบริษัทจำกัด เคร่งครัดกว่าห้าง
	มีการจดทะเบียนจัดตั้ง ซึ่งรวมถึง การจดทะเบียนรายละเอียดของ บริษัทวัตถุประสงค์ของบริษัท ทำให้มีความชัดเจนและตรวจสอบได้	การเลิกบริษัทมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก
	มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุม ขั้นตอนการบริหาร ทำให้ความไว้ เนื่อเชื่อใจมิได้เป็นคุณสมบัติที่ สำคัญเป็นอันดับแรก	
	เป็นการระดมทุนจากภายนอก วิธีหนึ่ง	
บริษัทมหาชนจำกัด	เป็นการระดมทุนจากประชาชน อย่างหนึ่ง	ต้องมีผู้เริ่มก่อการ 15 คน และ หากจำนวนผู้ถือหุ้นต่ำ ลงกว่า 15 คนก็อาจเป็นเหตุเลิกบริษัทได้
	อาจมีการกำกับดูแลที่ดีเนื่องจาก การดำเนินธุรกิจมีความเกี่ยวข้อง	มี ก ฎ ห ม า ย ใน การ จัด ตั ง ที่ เคร่งครัดกว่าบริษัทจำกัดแล้วต้อง

รูปแบบองค์กรธุรกิจ	ข้อดี	ข้อเสีย
	กับประชาชนจำนวนมาก และมีความรับผิดชอบกัน	ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ของตลาดหลักทรัพย์ บางประการ
	มีการจดทะเบียนจัดตั้ง ซึ่งรวมถึงการจดทะเบียนรายละเอียดของบริษัทวัตถุประสงค์ของบริษัท ทำให้มีความชัดเจน และตรวจสอบได้	การเลิกบริษัทมีขั้นตอนยุ่งยาก
		มีการกระจายการถือหุ้น ทำให้อาจยุ่งยากในการประชุมผู้ถือหุ้น และขอมติ
		มีการกระจายการถือหุ้น ทำให้อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงหากจะดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวกับที่ประชุมผู้ถือหุ้น
บริษัทจดทะเบียน	เป็นการระดมทุนจากประชาชนอย่างหนึ่ง	ต้องใช้ทุนค่อนข้างสูง
	อาจมีการกำกับดูแลที่ดีเนื่องจากการดำเนินธุรกิจมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก และมีความรับผิดชอบกัน	มีกฎหมายในการจัดตั้งที่เคร่งครัดกว่าบริษัทจำกัด แล้วต้องดำเนินการตามกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์บางประการ
	มีการจดทะเบียนจัดตั้ง ซึ่งรวมถึงการจดทะเบียนรายละเอียดของบริษัทวัตถุประสงค์ของบริษัท ทำให้มีความชัดเจน และตรวจสอบได้	มีการกระจายการถือหุ้น ทำให้อาจยุ่งยากในการประชุมผู้ถือหุ้น และขอมติ

รูปแบบองค์กรธุรกิจ	ข้อดี	ข้อเสีย
		มีการกระจายการถือหุ้น ทำให้ อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงหากจะ ดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวกับที่ ประชุมผู้ถือหุ้น
		ราคาหุ้นขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศไทย ประกอบกับความผันผวนของ ตลาดหลักทรัพย์
		มีความผิดและบทกำหนดโทษที่ เคร่งครัด
กิจการร่วม	ใช้ในกิจการที่ลงทุนมากกว่าและ เฉพาะกิจ	การเลิกบริษัทมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ไม่มีกฎหมายโดยเฉพาะ
กิจการกลุ่มบริษัท	เป็นนิติบุคคลทางภาษีเมื่อแบ่งปัน ผลกำไร ไม่ต้องเสียภาษีซ้ำซ้อน	ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลต่างหาก
	ร่วมทำธุรกิจกับผู้มีความสามารถ พิเศษ	ไม่มีกฎหมายโดยเฉพาะ

2.3 การระดมทุนของธุรกิจ Startup

หากพิจารณารูปแบบการระดมทุนของธุรกิจ Startup สามารถแบ่งได้ดังนี้

2.3.1 การระดมทุนในรูปแบบนักลงทุนอิสระ (Angel Investor)

ในปัจจุบันการเริ่มต้นหาทุนเพื่อมาใช้ในการทำธุรกิจนิยมมองกันเป็นช่วงหรือเฟส โดย
ช่วงแรกซึ่งเป็นเฟสที่ผู้ประกอบการต้องดิ้นรนหาเงินหาทุนก้อนแรกมาใช้นั้น เรียกกันว่าช่วง
“seed” หรือที่แปลว่าเมล็ดพันธุ์ ซึ่งหมายถึงการที่ธุรกิจกำลังพึ่งถูกปลูกและบ่มเพาะนั่นเอง

สำหรับในระยะต่อมาจะเรียกกันว่า “early stage” ซึ่งหมายถึงระยะแรกเริ่มเหมือนกัน แต่หลังจากช่วงก่อร่างสร้างตัวมาแล้ว อาจจะเป็นการระดมทุนเพิ่มเพื่อขยายธุรกิจเพิ่มเติม หลังจากที่ช่วงแรกได้พิสูจน์ตัวเองไปแล้วว่าธุรกิจสามารถหาลูกค้าได้

“Angel Investment” คือการลงทุนในธุรกิจในระยะแรกเริ่ม โดยเฉพาะในช่วงของ “seed” และ “early stage” โดยเหตุผลที่เรียกว่า “Angel Investment” นั้น มาจากการที่ผู้ลงทุนอิสระมักถูกเรียกว่า “Angel Investor” มาตั้งแต่สมัยก่อน เนื่องจากมีบทบาทในการช่วยเหลือ พยุงธุรกิจให้รอด หรือพัฒนาตามศักยภาพของตนเองได้สำเร็จนั่นเอง สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับการช่วยเหลือแล้ว ผู้ลงทุนเหล่านั้นจึงมีบทบาทต่อตนเองคล้าย ๆ กับเทวดาหรือนางฟ้าที่ลงมาช่วยนั่นเอง

นักลงทุนอิสระที่เรียกตนเองว่า “Angel Investor” นั้น แต่เดิมมักจะเป็นนักธุรกิจหรือนักบริหารที่เกษียณแล้ว ซึ่งสามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการได้ทั้งในเรื่องของลงทุน ความรู้ ประสบการณ์ และเครือข่ายธุรกิจที่ตนเองมี โดยสิ่งที่คุณจะได้รับนอกเหนือจากความพอใจในการได้ช่วยเหลือนักธุรกิจรุ่นใหม่แล้ว แน่แน่นอนว่ายังได้รับผลตอบแทนเป็นรูปแบบต่าง ๆ เช่น หุ้น ในบริษัท ซึ่งจะสามารถให้ผลตอบแทนเป็นตัวเงินกลับมาได้ในอนาคตในกรณีที่บริษัทประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านการปันผล การที่บริษัทได้เข้าตลาดหุ้น ทำให้มูลค่าหุ้นสูงขึ้นเป็นทวีคูณ หรือ การที่บริษัทถูกบริษัทที่ใหญ่กว่าซื้อไปโดยการซื้อหุ้นจากผู้ถือหุ้นทุกคน เป็นต้น

ดังนั้น ในหลาย ๆ กรณี จึงจะเห็นได้ว่าบริษัทบางแห่ง โดยเฉพาะบริษัทที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลดูเหมือนไม่มีตัวแบบทางธุรกิจ (Business Model) ไม่มีแหล่งรายได้ที่ชัดเจน แต่กลับดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และมีการขยายกิจการสามารถเพิ่มจำนวนลูกค้าหรือผู้ใช้ได้เป็นอย่างดีเพราะมีเงินลงทุนมาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว โดยผู้ลงทุนมองว่ารอให้บริษัทโตก่อน แล้วค่อยหาทางหาเงิน (monetize) เมื่อมีจำนวนผู้ใช้หรือลูกค้าอยู่ในระดับที่จะทำให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว

ทั้งนี้ ในแง่ของการที่ผู้ประกอบการจะได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเพียงเรื่องของเงินนั้น ทำให้จำนวนเงินลงทุนที่ผู้ลงทุนจำเป็นต้องลงนั้นอาจไม่มากเมื่อเทียบกับการลงทุนในรูปแบบอื่น โดยเฉพาะหากผู้ลงทุนเป็นผู้มีชื่อเสียงที่จะช่วยทำให้บริษัทที่ได้รับการลงทุนได้รับความยอมรับมากขึ้นจากโลกภายนอก โดยเนื่องจากในปัจจุบันเริ่มมีผู้ประกอบการธุรกิจที่ประสบความสำเร็จตั้งแต่อายุน้อยมาก ประกอบกับความสำเร็จของนักลงทุนอิสระ (Angel Investor) หลายราย และอัตราดอกเบี้ยผลตอบแทนจากธนาคารที่ต่ำ จึงทำให้ให้นักลงทุนประเภทนี้มีเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ทั้ง

หลากหลายอายุ และสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะในประเทศที่มีกฎหมาย และนักลงทุนเอื้ออำนวยอย่าง ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ หรือแม้กระทั่งประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นต้น⁸

สำหรับประเทศไทยรัฐบาลได้พยายามส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบนักลงทุนอิสระ (Angel Investor) โดยในปี 2559 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) กระทรวงอุตสาหกรรมได้ร่วมมือกับ บริษัท เดลต้า อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ผู้ผลิตรายใหญ่ด้านชิ้นส่วน อิเล็กทรอนิกส์ของไทยจัดกิจกรรม Angel Fund for Startup Entrepreneur Project เพื่อสนับสนุนเงิน ร่วมลงทุนในการจัดตั้งธุรกิจสูงสุด 1 ล้านบาท ให้กับผู้ประกอบการกลุ่มสตาร์ทอัพภายใต้กรอบ แนวคิด “SMARTER GREENER TOGETHER” เนื่องจาก เล็งเห็นถึงความต้องการของ ผู้ประกอบการกลุ่มสตาร์ทอัพ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ที่กำลังเริ่มต้นประกอบธุรกิจ และ มองหาโอกาสทางการตลาด

ทั้งนี้ ผู้ที่นำเสนอแผนการลงทุนและผ่านการคัดเลือกรอบสุดท้าย จะได้เข้าร่วม “Business Camp” เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการพัฒนาแนวความคิด การจัดทำแบบจำลองโมเดลธุรกิจ ทักษะด้านการเงิน และสร้างความเป็นผู้ประกอบการ รวมไปถึงเทคนิคในการนำเสนอแผนการ ลงทุนด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวมีความแตกต่างจากโครงการ สนับสนุนเงินทุนอื่น คือผู้ประกอบการจะต้องนำเสนอ (Pitching) แผนการลงทุนที่มีความเป็นไปได้ และนำไปใช้ในการจัดตั้งธุรกิจได้จริง โดย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) และบริษัท ผู้สนับสนุนเงินทุนจะพิจารณาคัดเลือกแผนธุรกิจที่มีความน่าสนใจและเป็นไปได้สูงสุด โดยจะ ได้รับการสนับสนุนเงินทุนสูงถึงร้อยละ 70 ของจำนวนเงินลงทุนที่ใช้ในการจัดตั้งธุรกิจ หรือไม่ เกิน 1 ล้านบาท ภายใต้งบประมาณเงินทุนสนับสนุนรวมกว่า 4 ล้านบาท ทั้งนี้ ตั้งเป้าหมายให้ เจ้าของแนวคิดธุรกิจสามารถเริ่มจัดตั้งธุรกิจได้ภายใน 3 เดือน ซึ่งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) จะคอยให้คำปรึกษาแนะนำและติดตามประเมินผลการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ เพื่อให้การ จัดตั้งธุรกิจสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น โดยในแต่ละปีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) มีแผนพัฒนากลุ่มสตาร์ทอัพให้เกิดขึ้นประมาณ 1,500 แห่ง⁹

⁸ เลอทัค ศุกคติก. (2554). “Angel Investment คืออะไร (Funding). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://lertad.com/a2z/angel-investment-funding/>. [2561, 4 มิถุนายน].

⁹ ฐานเศรษฐกิจออนไลน์. (2559). “กสอ. ดึงเอกชนช่วยสตาร์ทอัพไทย เปิด“แองเจิ้ลฟัน” อัดฉีดเงินตั้งธุรกิจใหม่ สูงสุด 1 ล้านบาท,” ฐานเศรษฐกิจ, ภายใต้ “Breaking News”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.thansettakij.com/2016/03/25/40583>. [2561, 4 มิถุนายน].

2.3.2 การระดมทุนในรูปแบบกิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital: VC)

กิจการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital : VC) หมายถึง ธุรกิจที่ลงทุนในหุ้น (equity) ของกิจการที่ยังไม่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (private equity) บริษัทที่เป็นเป้าหมายของการลงทุนดังกล่าวมักเป็นบริษัทที่มีอัตราการเติบโตระดับสูง (high growth) ผู้ประกอบการของธุรกิจใหม่ (startup company) โดยเฉพาะธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งไม่มีทรัพย์สินที่สามารถใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันมักไม่สามารถกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ได้ และจำเป็นต้องอาศัยการลงทุนในรูปแบบของธุรกิจเงินร่วมลงทุน

กิจการเงินร่วมลงทุนจึงเป็นแนวทางสำคัญในการระดมทุนของธุรกิจที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนสูง (high risk, high return) เช่น ธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง หรือเกี่ยวข้องกับการสร้างนวัตกรรมต่างๆ เช่น ธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ธุรกิจด้านเทคโนโลยีชีวภาพ หรือธุรกิจด้านนาโนเทคโนโลยี ซึ่งมักต้องมีการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา (research and development) ในระดับที่สูง

กิจการเงินร่วมลงทุนเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งริเริ่มโดย Georges Doriot ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งกิจการเงินร่วมลงทุนอดีตอธิการบดีของ Harvard Business School โดยตั้งขึ้นในรูปแบบของบริษัท AR&DC ซึ่งประสบความสำเร็จมากมาย จากการลงทุนในบริษัทต่าง ๆ รวมทั้ง Digital Equipment Corporation (DEC) ที่สร้างผลกำไรเฉลี่ยให้เขาถึงปีละ 101 เปอร์เซ็นต์ โดยเงินลงทุนเริ่มแรกที่ AR&DC ร่วมทุนมีมูลค่า 70,000 เหรียญสหรัฐ และสามารถเติบโตสูงถึง 355 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

กิจการเงินร่วมลงทุนมีผลตอบแทนสูงในระยะแรก ๆ แต่ค่อยๆ ลดลงมาตลอดช่วงทศวรรษ 1980 ทำให้กิจการเงินร่วมลงทุนเกิดใหม่ลดลงอย่างมาก ปริมาณเงินลงทุนของกิจการเงินร่วมลงทุนจึงเติบโตในระดับต่ำจนถึงกลางทศวรรษ 1990 แต่กลับมาเฟื่องฟูอีกครั้งในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่อินเทอร์เน็ตเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งบริษัทด้านเทคโนโลยีเกิดขึ้นมากมาย และมีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ Nasdaq เป็นจำนวนมาก ตัวอย่างของบริษัทที่เกิดขึ้นและประสบความสำเร็จด้วยการร่วมทุนกับกิจการเงินร่วมลงทุน ได้แก่ Digital Equipment Corporation, Apple Inc., Genentech, Fairchild Semiconductor, Starbucks เป็นต้น¹⁰

ในทางปฏิบัติ venture capitalist หรือผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนมักจะระดมทุนจาก นักลงทุนต่าง ๆ อีกต่อหนึ่ง เช่น การระดมทุนจากกองทุนบำนาญ (pension fund) เงินกองทุน

¹⁰ Innobiz Matching. (2561). *ความเป็นมาของ Venture Capital, Innobiz Matching*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.innobizmatching.org/index.php/th/knowledge-station/vc-knowledge/venturecapital/item/29-vc-born>. [2561, 6 มิถุนายน].

(endowment) ต่าง ๆ เช่น กองทุนของมหาวิทยาลัย หรือ นักลงทุนอื่น ๆ ที่มีฐานะมั่งคั่ง เพื่อบริหารให้เกิดผลตอบแทนเกินกว่าอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยของตลาด ในมุมมองนี้ ผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนจึงมีฐานะเป็นเหมือนผู้จัดการเงินทุน (fund manager) โดยทั่วไป

ในด้านการบริหารจัดการกิจการเงินร่วมลงทุนโดยเฉพาะในสหรัฐมักดำเนินการในรูปแบบของห้างหุ้นส่วน (limited partnership) ซึ่งมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 10 ปี เมื่อครบกำหนดเวลากิจการเงินร่วมลงทุนก็จะคืนเงินและผลตอบแทนแก่นักลงทุน และระดมทุนก้อนใหม่เป็นงวด ๆ ต่อไปอีก

นอกจากเป็นตัวกลางในการระดมทุนให้แก่ธุรกิจแล้ว venture capitalist ยังมีบทบาทในการพิจารณาข้อเสนอการลงทุนต่าง ๆ โดยพิจารณาจากศักยภาพด้านการตลาด เทคโนโลยี และ การประเมินทีมผู้บริหารกิจการซึ่งช่วยให้ธุรกิจ SMEs ได้เรียนรู้วิธีการเขียนแผนธุรกิจ (business plan) และสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงระบบการบริหารงาน

เมื่อตัดสินใจลงทุนในกิจการใดแล้วผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนจะจัดสรรเงินให้แก่กิจการเป็นงวด ๆ (stage) ตามการขยายตัวของกิจการ เช่น การวิจัยและพัฒนา การทำต้นแบบสินค้า การผลิตเพื่อวางตลาด เป็นต้น การดำเนินการต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับนโยบายการลงทุนด้วยว่าผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารในกิจการด้วยหรือไม่ หรือต้องการลงทุนในฐานะที่เป็น ผู้สนับสนุนเงินทุน (Financial Investor) เท่านั้น ซึ่งฐานะดังกล่าวผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการ แต่อาจจะอยู่ในฐานะของที่ปรึกษาโดยเป็นการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารและทางเทคนิคให้กับกิจการ

เนื่องจากผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนนิยมลงทุนในธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง ดังนั้นการลงทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จจึงถือเป็นเรื่องปกติของธุรกิจกิจการเงินร่วมลงทุน กล่าวกันว่า การลงทุนในธุรกิจกิจการเงินร่วมลงทุนในสหรัฐมีเพียง 1 ใน 6 ของโครงการลงทุนเท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จ ที่เหลือเป็นกิจการที่ล้มเหลว ซึ่งผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนต้องขายหุ้นออกไปในราคาขาดทุน หรือแม้กระทั่งต้องปิดกิจการ อย่างไรก็ตาม กิจการส่วนน้อยที่ประสบความสำเร็จจะสร้างผลตอบแทนที่สูงมากแก่ผู้ประกอบการกิจการเงินร่วมลงทุนจนสามารถชดเชยกับความสูญเสียจากกิจการอื่น ๆ ส่วนใหญ่ที่ล้มเหลวได้

ในประเทศไทยยังไม่มีรูปแบบการลงทุนแบบกิจการเงินร่วมลงทุนที่แน่ชัด เนื่องจากปัจจัยหลายประการ ทั้งในด้านของความเสถียร เนื่องจากแม้จะได้ยินเรื่องของการประสบความสำเร็จมากมาย แต่ในความเป็นจริงบริษัทเริ่มต้นใหม่ส่วนใหญ่มักจะล้มเหลวหรือไม่ได้โตเท่าที่ควร จนนักลงทุนมักจะยอมลงทุนเฉพาะบริษัทที่ตนคิดว่าจะให้ผลตอบแทนมากถึงร้อยละ 20-30 จากการลงทุนของตนเอง เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงของตนเองด้วยซ้ำ อีกประการหนึ่ง ยังเป็นเรื่องของ

ค่านิยมทั้งจากตัวผู้ประกอบการเองที่ไม่ต้องการแบ่งปันทุนบริษัทให้ใคร และจากผู้มีทุนที่มักจะมองว่า จะลงทุนกับผู้อื่นทำไม ในเมื่อตนเองหรือลูกหลานตนเองก็ทำได้ รวมไปถึงการที่ประเทศไทยยังไม่มีกระบวนการที่จะทำให้ให้นักลงทุนได้รับผลตอบแทนได้มากนัก ซึ่งต่างจากต่างประเทศที่มีเรื่องของ การซื้อขายบริษัท และการเข้าตลาดหุ้นอยู่อย่างเห็นได้ชัด

ปัจจุบัน กระทรวงการคลัง คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ร่วมกันจัดทำและผลักดันมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุนเพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนแก่ธุรกิจเทคโนโลยี โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นหรือสตาร์ทอัพ โดยรัฐบาลได้ออกกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ 597 และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ฉบับที่ 602 พ.ศ. 2559 เพื่อยกเว้นภาษีให้แก่กิจการเงินร่วมลงทุน รวมถึงนักลงทุนในกิจการเงินร่วมลงทุน และผู้ประกอบการรายใหม่ ทั้งในส่วนของเงินปันผล (Dividend) และรายได้จากการขายหุ้น (Capital Gain) เป็นระยะเวลา 10 ปีภาษี หรือ 10 รอบระยะเวลาบัญชี และให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีกับผู้ประกอบการใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เป็นระยะเวลา 5 ปี¹¹

2.4 ความจำเป็นของเงินทุนในการประกอบธุรกิจ

เมื่อพิจารณาตามแผนภาพข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่า เงินทุนนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญตลอดการประกอบธุรกิจตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นสร้างสรรค์ความคิดทางธุรกิจ การเริ่มต้นออกแบบผลิตภัณฑ์ การสร้างคณะผู้ทำงาน การขยายธุรกิจ หรือแม้กระทั่งยามที่ธุรกิจประสบปัญหาที่ตาม ประเด็นคำถามก็คือผู้ประกอบการนั้นจะหาเงินทุนดังกล่าวได้อย่างไรและจากแหล่งไหนได้บ้าง

หลังจากที่ได้อธิบายถึงสาระของหุ้นกู้แล้วกรณีอาจเกิดคำถามขึ้นตามมาได้ว่า เหตุใดผู้ประกอบการ Startup โดยเฉพาะในกลุ่มเทคโนโลยีจึงควรให้ความสนใจกับทุนในการประกอบธุรกิจในรูปของการออกหุ้นกู้ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าหุ้นกุนั้นมีประโยชน์อย่างไรกับธุรกิจ Startup การตอบประเด็นปัญหาดังกล่าวสามารถทำได้โดยการวิเคราะห์หลักการในการประกอบธุรกิจควบคู่กับกฎหมายว่าด้วยองค์ธุรกิจของประเทศไทย เช่น บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535, และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

¹¹ ประชาชาติธุรกิจ. (2559). “สตาร์ทอัพฟังทางนี้! บอร์ดเห็นชอบแก้ก.ม. ระดมทุนและขยายเวลาลดภาษีให้ VC.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://techsauce.co/news/startup-law-revision-2559/>. [2561, 4 มิถุนายน].

2.4.1 แหล่งที่มาของเงินทุนจากหน่วยเศรษฐกิจ ที่นำเข้าสู่ตลาดการเงิน¹²

1) เงินออมส่วนบุคคลทั่วไป (Individual Saving)

บุคคลทั่วไปที่ป็นผู้มีรายได้ เมื่อมีการใช้จ่ายเงินส่วนหนึ่งเพื่อการบริโภคแล้ว ยังอาจมีเงินรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคเพื่อเป็นเงินออม เมื่อบุคคลมีเงินออมก็อาจใช้เงินนั้นไปในการลงทุนโดยตรงในทรัพย์สินประเภทที่มีตัวตน (Tangible Assets) เช่น ที่ดิน เพราะมีความปลอดภัยสูง

ในขณะที่เดียวกันก็อาจมีผู้มีเงินออมอีกหลายรายที่นำเงินออมของตนลงทุนในกิจการของผู้อื่น เช่นการเข้าซื้อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดทุน ซึ่งอาจจะเป็นตราสารทุน หรือตราสารหนี้ แล้วแต่กรณี โดยมีความเสี่ยงขึ้นอยู่กับประเภทของหลักทรัพย์ที่เลือกลงทุน

ผู้มีเงินออมหลายรายอาจเลือกที่จะให้กู้ยืมโดยตรงแก่บุคคลอื่น โดยได้รับดอกเบี้ยเป็นผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งเงินให้กู้ยืมส่วนบุคคลในกรณีข้างต้นมีประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้กู้ที่ไม่มีหลักประกัน (Collateral) และไม่สามารถไปขอกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือแหล่งเงินทุนอื่นได้

อย่างไรก็ตาม ช่องทางที่เงินออมจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่ตลาดการเงินที่เป็นประเพณีปฏิบัติดั้งเดิมมา ได้แก่ การที่ประชาชนจะนำเงินออมไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินประเภทต่างๆ โดยธนาคารและสถาบันการเงินจะนำเงินที่รับฝากไปให้กู้ยืมหรือลงทุนอีกทอดหนึ่ง

ในปัจจุบันมีการพัฒนาตลาดการเงินกว้างขวางขึ้น และเกิดมีสถาบันการเงินใหม่ประเภทบริษัทจัดการลงทุน (Investment Management Companies) ขึ้น จัดตั้งกองทุนรวม (Mutual Funds) และออกจำหน่ายหน่วยลงทุน (Investment Units) เพื่อระดมเงินลงทุนจากประชาชน การลงทุนผ่านกองทุนรวมจะช่วยให้ผู้ลงทุนรายย่อยได้ประโยชน์มากขึ้น เช่น สามารถกระจายการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน

2) เงินเหลือใช้ของบริษัท (Corporate Surplus Funds)

เงินเหลือใช้ของบริษัทสามารถเคลื่อนย้ายเข้าสู่ตลาดการเงิน อาทิเช่น การเข้าร่วมทุนในกิจการอื่น (Ventures) โดยมีระยะเวลาการลงทุนในระยะปานกลางถึงยาว ให้กู้ยืมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น ลูกหนี้การค้า หรือพนักงาน ลงทุนในหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดทุน เช่น หุ้น และหุ้นกู้ หรือการฝากเงินกับสถาบันการเงิน

3) เงินทุนของสถาบัน (Institutional Funds)

สถาบันการเงินทำหน้าที่เป็น ผู้ลงทุนประเภทสถาบัน (Institutional Investors) เช่น ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทประกันชีวิต เป็นต้น โดยแต่ละประเภททำหน้าที่เหมือนกัน คือ หา

¹² ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุน. (2557). *ตลาดการเงินและการลงทุนในหลักทรัพย์* (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. หน้า 5.

ผลประโยชน์ให้แก่คนหมู่มากไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น หรือผู้ถือกรรมกรรมประกันชีวิต ซึ่งเงินลงทุนสถาบันและผู้ลงทุนสถาบันสามารถเข้าสู่ตลาดการเงินได้หลากหลายช่องทาง

สถาบันการเงินทำหน้าที่เสมือนคลังเก็บรักษาทรัพย์สินซึ่งเกิดจากการออมส่วนบุคคล กระบวนการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนเข้าสู่ตลาดการเงินของสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นผู้ลงทุนประเภทสถาบันสามารถพิจารณาได้จากประเภทของผู้ออมหรือผู้ลงทุน หรือลักษณะข้อตกลงทางการเงินที่สถาบันการเงินนั้นทำไว้กับผู้ออมหรือผู้ลงทุน

4) เงินทุนส่วนเกินของรัฐบาล (Government Surplus Funds)

เงินทุนส่วนเกินของรัฐบาลเกิดจากการที่รัฐบาลมีเงินคงคลังมาก ซึ่งเกิดจากการจัดเก็บจากภาษีประเภทต่าง ๆ ของรัฐบาลสูงกว่ารายจ่ายที่ผูกพันไว้ตามงบประมาณ เงินทุนของรัฐบาลจะเข้าสู่ตลาดการเงินโดยการลงทุนผ่านโครงการต่าง ๆ

การเคลื่อนไหวของเงินทุนของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นส่วนเกินหรือส่วนขาดจะมีผลต่อตลาดการเงินในบางประเทศที่รัฐบาลจะต้องพึ่งการระดมทุนจากตลาดทุน โดยการออกพันธบัตร และเสนอขายต่อประชาชนทั่วไปหรือผู้ลงทุนสถาบัน รัฐบาลจะต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะจะมีผลต่อสภาพคล่อง อัตราผลตอบแทน และระดับราคา ตลอดจนภาวะการลงทุนของภาคเอกชน การระดมทุนของรัฐบาลผ่านตลาดการเงินจึงควรอยู่ในเกณฑ์พอประมาณ มิฉะนั้นอาจจะทำให้ตลาดการเงินไร้เสถียรภาพได้

5) กองทุนจากต่างประเทศ (Foreign Funds)

เงินลงทุนจากต่างประเทศเข้าสู่ตลาดการเงินได้โดยผ่านช่องทางการลงทุนเช่นเดียวกับเงินลงทุนของผู้ลงทุนประเภทสถาบันที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ เพียงแต่เงินลงทุนจากต่างประเทศต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ ซึ่งประเทศไทยมีข้อกำหนดการลงทุนสำหรับผู้ลงทุนจากต่างประเทศค่อนข้างน้อย ในขณะที่มีช่องทางในการลงทุนกว้างขวางทำให้ประเทศไทยเป็นที่สนใจของผู้ลงทุนต่างประเทศ

การลงทุนของชาวต่างประเทศในประเทศไทย มักประสบปัญหาสำคัญ จากการที่มีจำนวนผู้ประกอบการภายในประเทศจำนวนไม่มากนักที่จะสามารถร่วมทุนกับผู้ลงทุนชาวต่างประเทศเพื่อก่อตั้งกิจการขนาดใหญ่ในระดับที่ต้องการได้ โดยปัญหาที่จะพบอยู่เสมอคือ ผู้ประกอบการในประเทศมีจำนวนเงินทุนไม่เพียงพอ ในกรณีเช่นนี้ เราสามารถนำกลไกของตลาดทุนเข้ามาช่วยในการจัดการแหล่งเงินทุนเพื่อการนี้ได้ โดยการที่กิจการออกหลักทรัพย์และเสนอขายหลักทรัพย์นั้นให้แก่ผู้ลงทุนและผู้สนใจลงทุนทั่วไป

2.5 การระดมทุนโดยการออกหุ้นกู้

หุ้น¹³ หรืออาจเรียกคำเต็มว่า หุ้นสามัญ เป็นตราสารแสดงการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของบริษัท เมื่อบริษัทใหม่ก่อตั้งขึ้น ผู้ก่อตั้งจะระดมทุนโดยการแบ่งส่วนของเจ้าของเป็นหน่วยย่อย ๆ ออกจำหน่าย เรียกว่า หุ้น เมื่อดำเนินกิจการและมีกำไร กำไรบางส่วนอาจจัดสรรและจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นในรูปแบบเงินปันผล กำไรส่วนที่มีได้จัดสรรหรือที่เรียกว่ากำไรสะสมจะถูกบันทึกบัญชีเก็บไว้ นับรวมเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าของ อันเป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนที่บริษัทนั้นสามารถนำไปลงทุนต่อภายในบริษัทได้

ในกรณีที่บริษัทยังคงดำรงเป็นกิจการในครอบครัว เมื่อบริษัทต้องการขยายกิจการ บริษัทอาจไปกู้ยืมเงินจากธนาคาร และหรือเพิ่มทุนจากส่วนของเจ้าของ ซึ่งทำได้โดยการจดทะเบียนเพิ่มทุนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1220 และเจ้าของเดิมหรือกลุ่มญาติพี่น้องมาร่วมลงทุนเพิ่มเติมโดยไม่ต้องผ่านกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อน

แต่ถ้าต้องการระดมเงินจากประชาชนทั่วไปในวงกว้าง บริษัทต้องแปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชน ขออนุมัตินำหุ้นเพิ่มทุนออกจำหน่ายแก่ประชาชน หุ้นลักษณะนี้เรียกว่า “หุ้นไอ พี โอ (IPO หรือ Initial Public Offering)” เป็นการจำหน่ายหุ้นออกใหม่ในตลาดแรก หรือตลาดหลักทรัพย์ออกใหม่ โดยจำหน่ายแก่ประชาชนในวงกว้างเป็นครั้งแรก พร้อมกันนั้น บริษัทจะขออนุมัตินำบริษัทและหุ้นเข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนผู้ถือหุ้นสามารถเปลี่ยนมือการถือหุ้นได้ในตลาดหลักทรัพย์

กล่าวโดยสรุป ผู้ลงทุนสามารถลงทุนในหุ้น ซึ่งเป็นตราสารแสดงความเป็นเจ้าของบริษัทได้ อาจลงทุนซื้อหุ้นได้ก่อนก่อตั้งบริษัท หรือตอนบริษัทจดทะเบียนเพิ่มทุนอันเป็นการซื้อหุ้นในตลาดแรก และอาจลงทุนซื้อหุ้นในตลาดรองหรือในตลาดหลักทรัพย์

การลงทุนซื้อหุ้นของบริษัทใดก็ตาม มีผลให้ผู้ลงทุนที่ถือหุ้นมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของบริษัทนั้นๆ ตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือต่อหุ้นที่บริษัทออกจำหน่ายทั้งสิ้น โดยผู้ลงทุนสามารถใช้สิทธิดังกล่าวในการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อลงคะแนนเสียงในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญๆ ของบริษัท โดยผู้ถือหุ้นมีสิทธิออกเสียงตามสัดส่วนของหุ้นสามัญที่ถืออยู่ และหากบริษัทนั้นมีผลประกอบการที่ดี ผู้ลงทุนจะได้รับประโยชน์ตามไปด้วย เช่น เมื่อบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดีหรือมีศักยภาพทางธุรกิจ จะส่งผลให้หุ้นของบริษัทมีความน่าสนใจลงทุน ราคาหุ้นอาจปรับตัวสูงขึ้น

¹³ จิรัตน์ สังข์แก้ว. (2556). *รู้วิเคราะห์เจาะเรื่องหุ้น* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. หน้า 6.

ทำให้ผู้ลงทุนมีโอกาสได้กำไรจากการขายหุ้นนั้นในราคาที่สูงกว่าราคาที่ซื้อ และได้รับเงินปันผลเมื่อบริษัทนั้นประกาศจ่ายปันผล

2.5.1 ความหมายของหุ้นกู้ (Corporate Bond)

หุ้นกู้เป็นตราสารที่บริษัทออกเพื่อกู้เงินระยะยาวจากประชาชนทั่วไป เมื่อผู้ลงทุนซื้อหุ้นกู้จะมีฐานะเป็นเจ้าของบริษัทผู้ออกหุ้นกุนั้น บริษัทจะจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ตามระยะเวลา และในอัตราที่กำหนดไว้ อัตราดอกเบี้ยหรืออาจเป็นแบบอัตราดอกเบี้ยคงที่ หรืออัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัว และเมื่อครบกำหนดไถ่ถอนหุ้นกู้ ผู้ถือจะได้รับเงินต้นคืนตามที่ระบุไว้

หุ้นกู้¹⁴ เป็นรูปแบบของการกู้ยืมที่มีการกำหนดเวลาแน่นอน (fixed-term loan) โดยส่วนมากแล้วหุ้นกู้จะมีหลักประกัน คือ สินทรัพย์ขององค์กรธุรกิจที่ออกหุ้นกู้ และในบางครั้งก็จะเปิดโอกาสแปลงสภาพให้กลายเป็นหุ้นที่เป็นทุนของธุรกิจ (Capital Share) หุ้นกู้มีความแตกต่างจากการกู้ยืมเงินแบบปกติ เนื่องจาก ตลอดเวลาของการกู้ยืมเงินแบบปกตินั้นผู้กู้มีหน้าที่ต้องชำระเพียงดอกเบี้ยและเงินต้นตามที่ตกลงกัน อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาหุ้นกู้จะถูกตกลงตั้งแต่แรก ไม่ว่าจะ เป็นอัตราคงที่ หรือผันแปรไปตามอัตราดอกเบี้ยเงินเพื่อการพาณิชย์

คำนิยามของหุ้นกู้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้ความหมายไว้ว่า “ตราสารแห่งหนึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่อใดที่แบ่งเป็นหน่วย แต่ละหน่วยมีมูลค่าเท่ากัน และกำหนดประโยชน์ตอบแทนไว้เป็นการล่วงหน้าในอัตราเท่ากันทุกหน่วย โดยบริษัทออกให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้ซื้อ เพื่อแสดงสิทธิที่จะได้รับเงินหรือผลประโยชน์อื่นของผู้ถือตราสารดังกล่าว แต่ไม่รวมถึงตัวเงิน”

ส่วนคำว่า “หุ้นกู้” ที่ให้ความหมายในศัพท์นารู้อของตลาดตราสารหนี้ ที่นิยามโดยศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย คือ ตราสารแห่งหนึ่งระยะยาวซึ่งผู้ออกมีข้อผูกพันตามกฎหมายที่จะชำระดอกเบี้ยและเงินต้นแก่ผู้ซื้อตามเวลาที่กำหนด ส่วนในต่างประเทศจะใช้คำว่า Bond สำหรับตราสารหนี้ที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Secured Bond) และจะใช้คำว่า Debenture สำหรับตราสารหนี้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Unsecured Bond) สำหรับในประเทศไทยนิยมใช้ Bond หรือ พันธบัตรในการเรียกตราสารหนี้ภาครัฐ และใช้ Debenture หรือ หุ้นกู้ในการเรียกตราสารหนี้เอกชน¹⁵

หุ้นกู้ ตามความหมายของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หมายถึงตราสารหนี้ ซึ่งเจ้าของกิจการในภาคเอกชนเป็นผู้ออกตราสารการเงินเพื่อการกู้เงินจากผู้ลงทุน คือหุ้นกู้ประเภทต่าง ๆ ทั้งที่มีหลักประกันในการออกตราสาร และที่ไม่มีหลักประกัน โดยมี

¹⁴ David Butler. (2011). *Business Planning: a guide to business Startup*. Oxford: Routledge. p. 146.

¹⁵ ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย. (2544). *ก้าวสู่การลงทุนในตลาดตราสารหนี้*. กรุงเทพฯ: สมาคมตลาดตราหนี้ไทย. หน้า 1.

ระยะเวลาการชำระคืนเงินต้นในอนาคตไว้แน่นอน และมีการจ่ายดอกเบี้ยตอบแทนเป็นรายงวดตามอัตราที่กำหนด¹⁶

“หุ้นกู้” ตามคำอธิบายศัพท์ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง ตราสารการกู้เงินระยะยาว (อายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป) จากประชาชนซึ่งออกโดยบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจำกัด รวมถึงนิติบุคคล ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ผู้ถือหุ้นกู้จะได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยตามระยะเวลา และอัตราที่กำหนด และจะได้รับคืนเงินต้นเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่ระบุในตราสารหลักทรัพย์ที่บริษัทนำออกจำหน่ายเพื่อกู้เงินจากผู้ลงทุน หุ้นกู้จะมีกำหนดเวลาไถ่ถอนคืนที่แน่นอน ผู้ถือหุ้นกู้จะมีฐานะเป็นเจ้าของบริษัทจะได้รับดอกเบี้ยที่กำหนดในหุ้นกู้จะสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับกิจการของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ และระดับอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงิน ขณะที่นำหุ้นกู้ออกจำหน่ายครั้งแรก¹⁷

หุ้นกู้จึงมีความหมายถึงตราสารแห่งหนึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่อใด ๆ ซึ่งในทางปฏิบัติผู้ออกหุ้นกู้อาจจะออกตราสารได้ในลักษณะต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้แต่ละราย กฎหมายกำหนดว่าหุ้นกู้นั้นต้องมีมูลค่าเท่า ๆ กัน หมายความว่าในการออกหุ้นกู้แต่ละงวด หุ้นกู้ในงวดเดียวกันต้องมีราคาเท่ากัน แต่ไม่จำกัดว่าการออกงวดต่อไปต้องมีราคาเท่ากับงวดแรกแต่อย่างไร การชำระคืนนี้หุ้นกู้อาจจะชำระเป็นเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก็ได้และมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้บัญญัติไว้ว่าหุ้นกู้ของบริษัทต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าฉบับละหนึ่งร้อยบาท การซื้อหุ้นกู้ต้องกระทำโดยการชำระเป็นตัวเงินเท่านั้น ผู้ซื้อหุ้นกู้จะขอหักกลบหนี้กับบริษัทผู้ออกหุ้นกู้มิได้¹⁸

ส่วนใบหุ้นกู้นั้น ตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้ต้องมีรายการดังต่อไปนี้ได้แก่ ชื่อบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ เลขทะเบียนบริษัท และวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนบริษัท จำนวนเงินที่ออกหุ้นกู้ ชื่อผู้ถือหุ้นกู้ หรือคำแถลงว่าได้ออกหุ้นกู้นั้นให้แก่ผู้ถือ (Bearer) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้นกู้ จำนวนหุ้นกู้ และจำนวนเงิน อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาการชำระเงินคืน วิธีการ เวลา และสถานที่สำหรับการชำระดอกเบี้ยหุ้นกู้ และการไถ่ถอนหุ้นกู้ สิทธิของผู้ถือหุ้นกู้ ในกรณีของบริษัทมีหนี้ก่อนการออกหุ้นกู้ วิธีการแปลงสภาพแห่งสิทธิ (ถ้ามี) ลายมือชื่อกรรมการที่

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2544). *เปิดประตูสู่การลงทุน*. กรุงเทพฯ: ธนาคารทหารไทย. หน้า 12.

¹⁷ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2544). *อยากอ้วน*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. หน้า 125-126.

¹⁸ พิเศษ เสตเสถียร. (2542). *หลักกฎหมายบริษัทมหาชน จำกัด*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม. หน้า 48-49.

มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท หรือนายทะเบียนหุ้นกู้ วันเดือนปีที่ออกหุ้นกู้ และรายการอื่นที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ประกาศกำหนด

2.5.2 ประเภทของหุ้นกู้

หุ้นกู้ถูกแบ่งออกเป็นหลายประเภทได้แก่

- 1) หุ้นกู้ประเภทมีหลักประกัน (Secured Debenture) ที่ผู้ออกหุ้นกู้ได้กำหนดสินทรัพย์ไว้เป็นหลักประกันของหุ้นกู้
- 2) หุ้นกู้ประเภทไม่มีหลักประกัน (Unsecured Debenture) เป็นหุ้นกู้ที่ไม่ได้กำหนดสินทรัพย์ไว้เป็นหลักประกันของหุ้นกู้
- 3) หุ้นกู้ประเภทจ่ายดอกเบี้ยคงที่ (Fixed Rate) ซึ่งกำหนดให้มีการจ่ายดอกเบี้ยในอัตราคงที่ไว้ตลอดอายุของหุ้นกู้
- 4) หุ้นกู้ประเภทจ่ายดอกเบี้ยแบบลอยตัว (Floating Rate) ซึ่งกำหนดการจ่ายดอกเบี้ยแบบลอยตัวซึ่งจะผูกพันอัตราดอกเบี้ยเอาไว้กับดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน และบวกหรือลบด้วยส่วนต่าง (Margin) เพื่อกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่หุ้นกู้นั้นจะต้องจ่าย
- 5) หุ้นกู้ประเภททยอยจ่ายคืนเงินต้น (Amortizing Debenture) ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินในแต่ละงวดด้วยเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย
- 6) หุ้นกู้แปลงสภาพ (Convertible Debenture) ที่กำหนดเงื่อนไขการจ่ายดอกเบี้ย และเงินต้นเช่นเดียวกับหุ้นกู้แบบปกติ แต่มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างกับหุ้นกู้แบบปกติ คือให้สิทธิแก่ผู้ลงทุนในหุ้นกู้สามารถเลือกที่จะแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ ตามส่วนการแปลงสภาพที่กำหนดไว้
- 7) หุ้นกู้ประเภทไถ่คืนได้ก่อนกำหนด (Callable Bond) เป็นหุ้นกู้ที่กำหนดให้ผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิเลือกที่จะไถ่ถอนหุ้นกู้ได้ก่อนถึงวันครบกำหนด โดยได้กำหนดเงื่อนไข และราคาที่จะไถ่ถอนหุ้นกู้ไว้ล่วงหน้า
- 8) หุ้นกู้ประเภทค้อยสิทธิ (Subordinated Term Debenture) เป็นหุ้นกู้ที่ผู้ถือหุ้นกู้จะได้รับสิทธิในการชำระหนี้คืนเป็นอันดับหลังจากที่เจ้าหนี้อื่นของผู้ออกหุ้นกู้ได้รับชำระหนี้คืนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว¹⁹

¹⁹ ฝ่ายวิจัยและพัฒนา ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย. (2544). *เกร็ดความรู้ บทความเผยแพร่*. กรุงเทพฯ: สมาคมตราสารหนี้ไทย. หน้า 2-3.

2.6 กรอบทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและการหาทุนขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย

ผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อยเริ่มต้นประกอบกิจการแบบ Startup Business โดยเป็นเจ้าของคนเดียวจะเป็นทั้งคนลงเงินทุนและเป็นคนลงแรงไปอีกด้วย นั่นย่อมหมายความว่าผู้ประกอบการในลักษณะนี้จะมีอำนาจเบ็ดเสร็จแต่เพียงลำพัง จะจ้างใคร ซื้อขาย หรือแม้แต่ทำไรก็ตามจะเป็นของผู้ประกอบกิจการแต่เพียงผู้เดียว แต่หากขาดทุนหรือมีความรับผิดชอบใด ๆ แล้ว ผู้ประกอบการนั้นก็ต้องรับผิดชอบต่อหนี้สินทั้งหมดอย่างไม่จำกัดจำนวนแต่เพียงผู้เดียว

การเริ่มต้นประกอบกิจการแบบ Startup Business นั้นมักจะเริ่มต้นในรูปแบบของบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นการประกอบกิจการโดยผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของเพียงคนเดียว นั่นย่อมหมายความว่าผู้ประกอบการในลักษณะนี้จะมีอำนาจเบ็ดเสร็จแต่เพียงลำพัง ซึ่งไม่มีหลักกฎหมายควบคุมโดยเฉพาะผู้ประกอบการแบบ Startup Business ส่วนใหญ่ไม่มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปแบบองค์กรธุรกิจตามกฎหมาย เมื่อไม่มีการจดทะเบียนตามกฎหมาย กิจการดังกล่าวจึงไม่อาจจะมีฐานะบริษัทมหาชนจำกัด หรือบริษัทจำกัดได้ ดังนั้นกิจการในรูปแบบ Startup Business จึงไม่อาจมีการจัดสรรหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่สามารถออกหุ้นกู้ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้

ตารางเปรียบเทียบการประกอบการระหว่างบุคคลธรรมดา กับ นิติบุคคล

รายการ	บุคคลธรรมดา	นิติบุคคล
จำนวนหุ้นส่วน	ดำเนินการโดยคนเดียว	ร่วมกันประกอบธุรกิจอย่างน้อย 2 คน สำหรับห้างหุ้นส่วนจำกัดและเข้าหุ้น อย่างน้อย 3 คน สำหรับบริษัทจำกัด
การระดมเงินทุน	มีเงินทุนเท่าที่ตนเองไปเอง	ระดมเงินทุนจากผู้เป็นหุ้นส่วน หรือ ผู้ถือหุ้น มีเงินทุนหมุนเวียนใน กิจการได้สูง
การระดมความคิด	คิดเอง ทำเอง ปรับเปลี่ยนได้ตาม สถานการณ์	ระดมความคิดเข้ามาใช้ในการดำเนิน กิจการ หลากหลายในความคิดและ มุมมอง แต่อาจล่าช้าและขัดแย้งทาง ความคิด
การตัดสินใจ	ตัดสินใจด้วยตนเอง	มีคณะกรรมการบริหาร หากมีการ ตัดสินใจที่สำคัญๆ ต้องขอมติจากที่ ประชุมผู้ถือหุ้น
การแบ่งผลกำไร	รับผลกำไรขาดทุนเพียงคนเดียว	แบ่งตามสัดส่วนการเป็นหุ้นส่วน สำหรับห้างหุ้นส่วนฯ และแบ่งจ่าย โดยการจ่ายเงินปันผล ตามจำนวน หุ้นของผู้ถือหุ้นแต่ละคนว่าถืออยู่ที่ กี่ หุ้น สำหรับบริษัทฯ
การเสียภาษี	นำรายได้ของปีหักค่าใช้จ่ายแบบเหมา จ่ายตามแต่ลักษณะธุรกิจ เมื่อหักแล้ว เหลือเท่าไรก็นำเอามาคำนวณเพื่อเสีย ภาษีแม้ขาดทุน ก็ต้องเสียภาษี	หากมีกำไร ก็จะต้องเสียภาษี แต่หาก ขาดทุนก็ไม่ต้องเสียภาษี หลักการคือ นำเอารายได้ หักค่าใช้จ่าย ที่เหลือคือ กำไรที่ต้องนำมาเสียภาษี
การบันทึกบัญชี	หากเป็นการคิดค่าใช้จ่ายแบบเหมาจ่าย ก็ไม่ต้องมีการจัดทำบัญชี แต่หากเป็น การคิดค่าใช้จ่ายตามจริงก็ต้องจัดให้มี	ต้องจัดให้มีการทำบัญชีและการสอบ บัญชี โดยผู้ที่ได้รับอนุญาตจาก กระทรวงพาณิชย์

หากผู้ประกอบการแบบ Startup Business ประสงค์จะออกหุ้นกู้ให้แก่นักลงทุน ผู้ประกอบการแบบ Startup Business จำเป็นจะต้องจดทะเบียนธุรกิจเป็นนิติบุคคลในรูปแบบองค์กรธุรกิจตามกฎหมาย ซึ่งก็คือบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 เพื่อให้ธุรกิจดังกล่าวสามารถออกหุ้นกู้ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้

แต่การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดนั้นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 นั้น มีข้อบังคับที่ยุ่งยากและซับซ้อน ซึ่ง Startup Business และบุคคลผู้ประสงค์จะจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด อาจจะมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้

จากที่กล่าวไว้ข้างต้น คุณสมบัติบางประการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 เช่น การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดนั้นจะต้องประกอบด้วยบุคคลธรรมดาตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปเข้าร่วมกันจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดตามบทบัญญัติ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งโดยปกติแล้ว Startup Business เป็นรูปแบบธุรกิจเริ่มต้นที่มีขนาดเล็ก ประกอบธุรกิจเพียงคนเดียวหรือร่วมกันระหว่างคนใกล้ชิดเพียงไม่กี่คน

ดังนั้นการที่ Startup Business ประสงค์จะจดทะเบียนเป็นองค์กรธุรกิจตามกฎหมาย ก็อาจจะต้องมองการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดเป็นหลัก แต่หากจะมองถึงการจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด คงจะเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากกว่าในหลายๆแง่มุม

2.7 การออกหุ้นกู้ของบริษัทจำกัดในประเทศไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า Startup Business นั้นมีอุปสรรคในการหาเงินทุนเพื่อความคล่องตัวของธุรกิจอยู่บางประการ จึงซึ่งอาจจะมี การจดทะเบียนให้เป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตามภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1229 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

“บริษัทจะออกหุ้นกู้ไม่ได้” บริษัทจำกัดจึงไม่สามารถออกหุ้นกู้ได้ตามบทบัญญัติทางกฎหมายดังกล่าว แต่หากบริษัทจำกัดประสงค์จะออกหุ้นกู้จริง ๆ กฎหมายก็ให้ดำเนินการได้ แต่มีข้อยกเว้นว่าจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เรื่องการขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ประเภทหนี้ของบริษัทจำกัด

มาตรา 33 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

“ห้ามมิให้บริษัทเสนอขายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ ประเภทหุ้น หุ้นกู้ ตั๋วเงิน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ และหลักทรัพย์อื่นใดที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด เว้นแต่

- (1) เป็นการเสนอขายหลักทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามมาตรา 63
- (2) ได้รับอนุญาตจากสำนักงานและปฏิบัติตามมาตรา 65 หรือ
- (3) เป็นการเสนอขายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ทั้งหมดโดยบริษัทมหาชนจำกัดต่อผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนการถือหุ้น โดยได้รับชำระราคาเต็มมูลค่าที่เสนอขายจากผู้ถือหุ้น”

มาตรา 65 บัญญัติไว้ว่า “การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ จะกระทำได้อีกเมื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ได้ยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์และร่างหนังสือชี้ชวนต่อ สำนักงานและแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว”

2.8 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและตลาดหุ้นในต่างประเทศ

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอสถานการณ์เกี่ยวกับตลาดตราสารหุ้นกู้ในต่างประเทศในปัจจุบัน ซึ่งประกอบไปด้วย สาธารณรัฐสาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสาธารณรัฐสิงคโปร์ และสหพันธ์สาธารณรัฐสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.8.1 สถานการณ์เกี่ยวกับหุ้นกู้ในสาธารณรัฐอินเดีย

เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2560 นายเรนทรา โมดี นายกรัฐมนตรีของสาธารณรัฐอินเดีย เคยประกาศในคำปราศรัยโอกาสวันครบรอบเอกราช (Independence Day) ว่าจะสร้างสาธารณรัฐอินเดียใหม่หรือ New India ภายใน ค.ศ. 2022 ซึ่งเป็นปีที่สาธารณรัฐอินเดียจะครบรอบ 75 ปี แห่งการประกาศเอกราช และในปัจจุบัน รัฐบาลสาธารณรัฐอินเดีย ได้มอบหมายให้สถาบัน National Institution for Transforming India - NITI Aayog (เทียบได้กับ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ของประเทศไทย) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว โดยเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมา สถาบัน NITI Aayog ได้เผยแพร่รายละเอียด Strategy for New India@75 ซึ่งมีสาระสำคัญที่ส่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนของสาธารณรัฐอินเดีย ดังนี้

2.8.1.1 แนวคิดและเป้าหมายที่สำคัญของ Strategy for New India@75

แนวคิดและเป้าหมายที่สำคัญของ Strategy for New India@75 คือการส่งเสริมให้สาธารณรัฐอินเดียกลายเป็น “สาธารณรัฐอินเดียใหม่” ภายในปี ค.ศ. 2022 และส่งเสริมให้สาธารณรัฐอินเดียมีขนาดเศรษฐกิจ 5 ล้านล้านดอลลาร์ ภายในปี ค.ศ. 2030 (สาธารณรัฐอินเดียมีขนาดเศรษฐกิจ 2.6 ล้านล้านดอลลาร์ ในปี ค.ศ. 2018)²⁰ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาแบบองค์รวม

²⁰ กรุงเทพมหานคร. (2562). *อินเดียกำลังมุ่งหน้าไปสู่ “New India” ภายใน ค.ศ. 2022*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://globthailand.com/india_0044/. [2561, 18 มิถุนายน].

ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนพร้อมกับส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจ และเน้นใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนา มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ยุทธศาสตร์ โดย NITI Aayog ได้ประจักษ์ร่วมกับผู้แทนกลุ่มคนที่มีความสำคัญในสังคม 7 กลุ่มคือนักวิทยาศาสตร์และผู้คิดค้นนวัตกรรม เกษตรกร องค์กรภาคประชาสังคม think tanks ผู้แทนภาคแรงงาน ผู้แทนสหภาพการค้า และผู้แทนภาคอุตสาหกรรม และได้หารือร่วมกับทั้งหน่วยงานในรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น

ทั้งนี้สาระสำคัญของ Strategy for New India @ 75 นั้น ได้กำหนดสาขาที่สาธารณรัฐอินเดียต้องได้รับการพัฒนาไว้ 41 สาขา แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่ม ปัจจัยที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (drivers) 2) กลุ่ม โครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) 3) กลุ่ม การพัฒนาแบบองค์รวม (inclusion) 4) กลุ่ม ธรรมภิบาล (governance) โดยสามารถแจกแจงสาขาการพัฒนาและยกตัวอย่างโครงการที่น่าสนใจได้ ดังนี้

1) กลุ่มปัจจัยที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ประกอบด้วยสาขาการพัฒนา 11 สาขา คือ (1) การกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ (2) การจ้างงานและปฏิรูประบบแรงงาน (3) การพัฒนาความสามารถทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (4) การพัฒนาอุตสาหกรรม (5-7) การเพิ่มรายได้เกษตรกรด้วยเทคโนโลยี/ ปรับปรุงนโยบายด้านการเกษตร/ สร้างโครงสร้างพื้นฐานและ value chain รองรับสินค้าเกษตร (8-9) การผนวกรวมประชาชนให้เข้าร่วมได้รับประโยชน์จากบริการทางการเงิน (financial inclusion) และที่อยู่อาศัย (housing for all) (10) การส่งเสริมธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และ (11) การส่งเสริมการทำเหมืองแร่

แผนงานที่น่าสนใจ อาทิ (1) รักษาให้ GDP เติบโต ร้อยละ 8 ในระหว่างปี ค.ศ. 2018-2023 และเพิ่มมูลค่าการลงทุนให้มีสัดส่วน ร้อยละ 36 ของ GDP (จากเดิมคือ ร้อยละ 29 ในปี ค.ศ. 2018) (2) เปลี่ยนเกษตรกรให้กลายเป็นผู้ประกอบการ ด้วยการปรับปรุงเทคนิคการทำ การเกษตร และขยายตลาดทั้งการค้าออนไลน์และการส่งเสริมการส่งออก (3) การสร้างงานให้มากที่สุดผ่านการปรับปรุงกฎหมายและการพัฒนาฝีมือแรงงาน และ (4) การประกาศนโยบาย “Explore in India” ส่งเสริมการทำเหมืองแร่ด้วยการปรับปรุงกฎหมายให้ง่ายเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ ซึ่งจะช่วยสร้างงานจำนวนมาก (ปัจจุบันมีการทำเหมืองแร่เพียง ร้อยละ 1.5 ของทรัพยากรที่มีทั้งหมด) เป็นต้น

2) กลุ่ม โครงสร้างพื้นฐาน เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านที่ช่วยส่งเสริม การทำธุรกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยสาขาการพัฒนา 11 สาขา คือ (1) พลังงาน (2) ถนน (3) การรถไฟ (4) การบิน (5) การเดินเรือ/ ท่าเรือ (6) โลจิสติกส์ (7) ความ

เชื่อมโยงทางดิจิทัล (8) โครงการ Smart City เพื่อพัฒนาไปสู่ชุมชนเมือง (9) ความสะอาด (10) ทรัพยากรน้ำ และ (11) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน

แผนงานที่น่าสนใจ อาทิ (1) เร่งจัดตั้งหน่วยงาน Rail Development Authority ที่จะช่วยพัฒนาการยกระดับมาตรฐานการขนส่งทางราง (2) เพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางน้ำทั้งทางทะเลและการขนส่งทางน้ำภายในประเทศด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และ (3) ส่งเสริมเครือข่ายอินเทอร์เน็ต Bharat Net ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ภายในปี ค.ศ. 2022 เพื่อให้ภาครัฐทุกหน่วยงานสามารถให้บริการแบบดิจิทัลได้เท่าเทียมกันแม้ในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น

3) กลุ่มการพัฒนาแบบองค์รวม เน้นแก้ปัญหาที่บั่นทอนการพัฒนาศักยภาพประชาชน โดยแบ่งเป็น 12 สาขาภายใต้ 3 ประเด็นหลักคือ (3.1) การศึกษา – (1) เน้นพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน (2) การศึกษาขั้นสูง (3) การฝึกอบรมครู (4) การพัฒนาทักษะการทำงาน (3.2) สุขภาพ – (5) เน้นพัฒนาการจัดการสาธารณสุข (6) การให้บริการทางสุขภาพขั้นพื้นฐาน (7) ทรัพยากรบุคคลในการให้บริการด้านสุขภาพ (8) การประกันสุขภาพถ้วนหน้า (9) การโภชนาการ และ (3.3) การช่วยเหลือผู้ถูกแบ่งชนชั้นสังคม โดยให้ความสำคัญกับ (10) การสร้างความเท่าเทียมทางเพศ (11) การสร้างศักดิ์ศรีให้กลุ่มคนสูงอายุ/ คนพิการ/ คนข้ามเพศ และ (12) สร้างศักยภาพให้กลุ่มคนวรรณะชั้นต่ำ/ ชนเผ่า/ ชนกลุ่มน้อย

แผนงานที่น่าสนใจ อาทิ (1) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงานด้วยการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมผ่านการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ Atal Tinkering Laboratories ในโรงเรียนต่าง ๆ 10,000 แห่งทั่วประเทศภายในปี ค.ศ. 2020 (2) การสร้างศูนย์ประสานงานเพื่อการสาธารณสุขในพื้นที่ห่างไกลให้ครอบคลุม และความสำเร็จของสาธารณสุขอินเดียในการประกาศ นโยบายประกันสุขภาพประชาชน ของ นรม. - Pradhan Mantri Jan Arogya Abhiyaan และ (3) การให้ความสำคัญกับคนชายขอบด้วยการให้การศึกษารับเปลี่ยนกฎระเบียบให้คนชายขอบได้รับการยอมรับและมีส่วนร่วม และส่งเสริมความตระหนักในสังคม เป็นต้น

4) กลุ่มธรรมาภิบาล ประกอบด้วยการพัฒนา 7 สาขาหลักคือ (1) การรักษาสมคูล การพัฒนาในระดับภูมิภาค (2) การพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสาธารณรัฐอินเดีย (3) การปฏิรูปกฎหมายและการพิพากษาคดี (4) การปฏิรูประบบราชการ (5) การยกระดับการบริหารงานในชุมชนเมือง (6) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน และ (7) การกำหนดนโยบายและการบริหารราชการบนพื้นฐานของข้อมูลจริง

แผนงานที่น่าสนใจ อาทิ (1) การเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากพื้นที่ห่างไกลเพื่อให้ผู้มีอำนาจในระดับนโยบายสามารถอนุมัติงบประมาณแก้ปัญหาได้ตามข้อเท็จจริงที่มีฐานข้อมูลรองรับ

(2) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น (3) เร่งกระบวนการพิจารณาทางกฎหมาย โดยเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจที่จะส่งผลกระทบต่อ Ease of Doing Business เป็นต้น

2.8.1.2 ความเป็นไปของยุทธศาสตร์สาธารณสุขอินเดียใหม่ ปี ค.ศ. 2022 (พ.ศ. 2565)²¹

ยุทธศาสตร์สาธารณสุขอินเดียใหม่ได้ตั้งเป้าหมายการพัฒนาอย่างครอบคลุมและชัดเจน เน้นสานต่อนโยบายเดิมโดยระบุข้อบกพร่องและเสนอแนวทางแก้ไข และรัฐบาลได้ดำเนินงานตามทิศทางที่ระบุในยุทธศาสตร์จริง โดยเฉพาะด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเกษตร และการปฏิรูประบบธรรมาภิบาลที่ช่วยส่งเสริมการทำธุรกิจ

หากพรรค Bharatiya Janata Party (BJP) ซึ่งเป็นแกนนำรัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้รับเลือกตั้งกลับมาในช่วงเดือน เม.ย.2562 และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ก็คาดการณ์ได้ว่าสาธารณสุขอินเดียจะสามารถพัฒนาและเข้าใกล้ความเป็น New India ได้จริงตามกรอบเวลาที่กำหนด หรือมีการพัฒนาคืบหน้าอย่างชัดเจนภายในกรอบเวลาดังกล่าว

2.8.1.3 ผลของยุทธศาสตร์สาธารณสุขอินเดียใหม่ต่อประเทศไทย

(1) ไทยต้องเตรียมการรับมือด้านการเกษตร สาธารณรัฐอินเดียตั้งเป้าหมายที่จะเติบโตขึ้นเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลก ซึ่งไทยควรศึกษา ติดตาม และเตรียมการรับมือ

(2) ไทยมีโอกาสนในการมาลงทุนบริการด้านการท่องเที่ยวและการสาธารณสุข สาธารณรัฐอินเดียยังคงขาดความเชี่ยวชาญในภาคบริการทั้งสองดังกล่าว ฉะนั้น การมีนโยบายมุ่งพัฒนาการให้บริการด้านการท่องเที่ยวและการสาธารณสุขของสาธารณรัฐอินเดียอาจเป็นโอกาสทางธุรกิจที่ดีสำหรับผู้ประกอบการไทยได้ ทั้งนี้ ปัจจุบัน IHH Healthcare Berhad ซึ่งเป็นธุรกิจด้านสุขภาพของมาเลเซีย ได้เข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีอำนาจควบคุม (Controlling Shareholders) ใน Fortis Healthcare Limited ซึ่งเป็นธุรกิจโรงพยาบาลรายใหญ่ของสาธารณรัฐอินเดียแล้ว นอกจากนั้น ฝ่ายสาธารณสุขอินเดียยังเคยเสนอให้ธุรกิจโรงแรมไทยเข้ามาพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวของสาธารณรัฐอินเดียในหลายโอกาสอีกด้วย

(3) การพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (North Eastern Region – NER) ของสาธารณรัฐอินเดีย หรือ อีสานสาธารณรัฐอินเดีย อาจเป็น โอกาสของผู้ประกอบการไทย สาธารณรัฐอินเดียกำหนดให้ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในอีสานสาธารณรัฐอินเดีย (ประกอบด้วย 8 รัฐ โดยรัฐมีปุระมีเขตแดนติดกับประเทศเมียนมาและเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางถนนสามฝ่ายไทย

²¹ กรุงเทพธุรกิจ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 20. หน้า 39.

– สาธารณรัฐอินเดีย – เมียนมา) และตั้งเป้าหมายจะเปิดเส้นทางการบินจากเมืองกัวฮาทิ รัฐอัสสัม ไปยังประเทศในภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงนิวเดลี ประเมินว่า ในระยะยาว เมื่อโครงสร้างพื้นฐานภายในภูมิภาคดังกล่าวได้รับการพัฒนา อีสานสาธารณรัฐอินเดียจะกลายเป็น ตลาดการค้าชายแดนและพื้นที่ทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ ธุรกิจการบินของไทยจึงอาจพิจารณา ติดตามและประเมินศักยภาพเส้นทางการบินดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ยังอาจพิจารณา ประโยชน์ในด้านการค้าชายแดนผ่านถนนสามฝ่าย ไทย-สาธารณรัฐอินเดีย-เมียนมา และโครงการ ความเชื่อมโยงอื่น ๆ เช่น Kaladan Multi-Modal Transit Transport Project การส่งเสริมความ เชื่อมโยงในกรอบความร่วมมือ BIMSTEC และความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสาธารณรัฐอินเดีย โดยเฉพาะในด้านความเชื่อมโยง

(4) สาธารณรัฐอินเดียจะเป็นประเทศที่เหมาะสมต่อการลงทุนมากขึ้น หากดำเนิน ตามยุทธศาสตร์ New India ได้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง สาธารณรัฐอินเดียก็จะกลายเป็นประเทศที่มี ตลาดขนาดใหญ่ และมีกำลังบริโภคของชนชั้นกลาง ชุมชนเมือง และประชาชนที่มีอายุเฉลี่ยต่ำมาก เพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล มีโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการทำธุรกิจ มีแรงงานฝีมือราคาต่ำ มี เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ดีในราคาประหยัด และมีกระบวนการทางกฎหมายที่ช่วยให้การดำเนิน ธุรกิจเป็นไปตามสัญญาและภาคได้ ซึ่งจะช่วยให้สาธารณรัฐอินเดียมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ต่อนักลงทุนต่างชาติมากขึ้น

2.8.2 สถานการณ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติของจีน (NDRC) ได้ออกแถลงการณ์ผ่าน เว็บไซต์ <http://en.ndrc.gov.cn/> ซึ่งเป็นเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนา และปฏิรูปแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 ว่า ในปี พ.ศ. 2562 นี้รัฐบาล จีน จะเพิ่มมาตรฐานและเข้มงวดในการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงของหุ้นกู้บริษัทเอกชน โดยมีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงทางการเงิน ขณะเดียวกันคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติของจีน จะผลักดันให้กลุ่มบริษัทที่มี คุณสมบัติในการออกหุ้นกู้ นั้น ร่วมสนับสนุนการก่อสร้างโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานใน สาธารณรัฐประชาชนจีน และเขตบริหารพิเศษต่างๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย นอกจากนี้ คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติของจีน ยังมีมาตรการผลักดัน รัฐบาลท้องถิ่นของ จีน ให้ทำการตรวจสอบความสามารถของบริษัทเอกชนในการชำระหุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอน

รวมทั้งความสามารถในการแก้ปัญหาด้านความเสี่ยงในการไถ่ถอนหุ้นกู้เพื่อปกป้องสิทธิของผู้ถือหุ้นกู้ จากการเอาเปรียบของบริษัทเอกชน²²

นอกจากนี้ ยังพบว่า ตั้งแต่ช่วงเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมา ศาลท้องถิ่นของจีน ได้ยอมรับแผนการเข้าสู่กระบวนการล้มละลายของบริษัทผู้ออกตราสารหนี้อย่างน้อย 5 แห่ง ซึ่งการผิณัดชำระดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถือตราสารหนี้ในปีนีถือว่าสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ของจีน โดยในมียอดค้างชำระทั้งเงินกู้และดอกเบี้ยให้แก่ผู้ร่วมลงทุนสูงกว่า 103,000 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2559 แล้ว จะพบว่า ในปี พ.ศ. 2559 มีมูลค่าการผิณัดชำระหนี้อยู่ที่ประมาณ 30,000 ล้านดอลลาร์

2.8.3 สถานการณ์ในสาธารณรัฐสาธารณรัฐสิงคโปร์

ปัจจุบัน สาธารณรัฐสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการจัดอันดับจาก Moody's Investors Service, Standard & Poor's และ Fitch Ratings ให้อยู่ในระดับ AAA และมากกว่าร้อยละ 40 ของบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์สาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นเป็นบริษัทต่างชาติ ซึ่งถือเป็นการเปิดโอกาสให้นักลงทุนนั้นได้กระจายความเสี่ยงไปสู่ประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ตลาดหลักทรัพย์สาธารณรัฐสิงคโปร์ถือเป็นตลาดที่ถือว่ามียิสระในการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากตลาดหลักทรัพย์เซตบริหารพิเศษฮ่องกง แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มีอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มการเติบโตสูง เช่น เกษษกัณฑ์ บริการด้านการเงินการธนาคาร การท่องเที่ยวและด้านการขนส่ง²³

นอกจากนี้ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ยังเป็นศูนย์กลางธุรกิจและการเงินระหว่างประเทศ ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและการเงินของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ดีที่สุดในอันดับ 2 ของโลก จากการจัดอันดับโดยฟิทช์ และให้คะแนนเรตติ้ง AAA ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์กลางของการบริหารความมั่งคั่ง (Wealth Management) และปัจจุบันมีมูลค่าสินทรัพย์มากกว่า 2.6 ล้านล้านดอลลาร์สาธารณรัฐสิงคโปร์ และมีผู้จัดการกองทุนเข้ามาทำธุรกิจใน สาธารณรัฐ สาธารณรัฐสิงคโปร์มากกว่า 591 ราย ที่สำคัญอีกประการคือ จุดเด่นของตลาดสาธารณรัฐสิงคโปร์คือมีกฎหมายและการดำเนินงานที่นักลงทุนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

²² Bloomberg News. (2018). *China Sees Bankruptcies Surge; Bondholders May Get Less Back*. (Online) Available: from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-12-16/china-sees-bankruptcies-surge-with-call-to-resolve-zombies>. [2019, 13 February].

²³ ชุติมา อภิชัยสุขสกุล. (2560). *“สาธารณรัฐสิงคโปร์” พร้อมผงาดเป็น Wealth Management อันดับ 2 ของโลก ในปี 61*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.efinancethai.com/Advertorial/AdvertorialMain.aspx?name=ad_201704201441. [2562, 12 มีนาคม].

ด้านตลาดหลักทรัพย์สาธารณรัฐสิงคโปร์ (SGX)²⁴ ปัจจุบันมีบริษัทจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น 759 บริษัท มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาทุน 679 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยบริษัทที่จดทะเบียนใน SGX ประมาณร้อยละ 60 จะเป็นบริษัทที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ ส่วนอีกประมาณร้อยละ 40 จะเป็นบริษัทที่อยู่ในต่างประเทศ โดยสาธารณรัฐประชาชนจีน มีสัดส่วนการลงทุนในสาธารณรัฐสิงคโปร์มากที่สุดถึงร้อยละ 42 ส่วนประเทศไทยมีบริษัทที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหุ้นสาธารณรัฐสิงคโปร์ด้วยเช่นกัน อาทิ Thai Beverage , Sri Trang Agro-Industry และ KrisEnergy เป็นต้น

2.8.4 สถานการณ์ในสหพันธ์สาธารณรัฐสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ในปลายปี ค.ศ. 2018 สำนักงานสถิติแห่งชาติสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (Statistisches Bundesamt - destat) ได้สรุปสถานะเศรษฐกิจสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในปี ค.ศ. 2017-2018 ว่าสามารถขยายตัวได้อย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพมากกว่าร้อยละ 2.2 ซึ่งมีอัตราการเร่งการเติบโตขึ้นจากปี ค.ศ. 2016 ที่ขยายตัวร้อยละ 1.9 โดยได้รับสนับสนุนจากการลงทุนภาคเอกชน (ขยายตัวร้อยละ 3.6) การบริโภคครัวเรือน (ขยายตัวร้อยละ 3.8) ทั้งนี้ สาขาเศรษฐกิจที่ขยายตัวได้ดีที่สุดคือภาคอุตสาหกรรมและบริการด้านเทคโนโลยี (ขยายตัวร้อยละ 3.9) การค้าปลีกค้าส่ง (ขยายตัวร้อยละ 2.9) ทำให้สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีสถานผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มูลค่า 3.26 ล้านล้านยูโร (ร้อยละ 21 ของ GDP สหภาพยุโรป) ซึ่งมีสถานะใหญ่เป็นอันดับที่ 4 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน และญี่ปุ่น ทั้งนี้ปัจจุบันถือว่าสถานะดังกล่าวของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีสถานะที่ใหญ่ที่สุดในสหภาพยุโรป

ทั้งนี้ ผลจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างมากในทุกสาขา ส่งผลให้เกิดการจ้างงานในปี ค.ศ. 2017 ต่อเนื่องมาจนถึง ค.ศ. 2018 เพิ่มขึ้นเป็นทั้งหมด 44.48 ล้านตำแหน่ง สูงที่สุดเป็นประวัติการณ์เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี ค.ศ. 2016 ประมาณ 6.38 แสนตำแหน่ง และเหลือผู้ว่างงานประมาณ 2.385 ล้านคน คิดเป็นอัตราว่างงานร้อยละ 5.3 ของกำลังแรงงานในประเทศ ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำที่สุดตั้งแต่การรวมชาติในปี ค.ศ. 1990 ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าว ส่งผลให้รัฐบาลเยอรมัน จัดทำงบประมาณเกินดุลกว่า 3 หมื่นล้านยูโร (ร้อยละ 1.2 ของ GDP ซึ่งถือเป็นการเกินดุลงบประมาณที่สูงที่สุดในสหภาพยุโรป) และเป็นผลทำให้หนี้สาธารณะลดลงเหลือร้อยละ 64.8 ของ GDP ตั้งแต่กลางเดือนธันวาคม ค.ศ. 2016 เป็นต้นมา

นอกจากนี้ องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของสหพันธ์สาธารณรัฐสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีคือภาคการส่งออก โดยในปี ค.ศ. 2017 มีการส่งออกมูลค่า 1.543 ล้านล้านยูโร

²⁴ ฟินันเซีย ไชรัส จำกัด (มหาชน). (2560). *ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.fnsyrus.com/th/services/overseas-investment/market-info/singapore.aspx>. [2562, 16 มีนาคม].

เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2016 ร้อยละ 4.2 โดยการส่งออกป้อนอกสหภาพยุโรปขึ้นร้อยละ 6 ส่งออกไปทวีปเอเชียเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 14 ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนกลายเป็นประเทศปลายทางของการส่งออกอันดับที่ 3 แทนที่สหราชอาณาจักร เป็นรองก็เพียงสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส และเมื่อหักลบด้วยการนำเข้ามูลค่า 1.294 ล้านล้านยูโรแล้ว จะเห็นได้ว่าสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนียังเกินดุลการค้า 2.49 แสนล้านยูโร หรือกว่าร้อยละ 7.6 ของ GDP ส่งผลให้กลายเป็นประเทศที่เกินดุลสูงที่สุดประเทศหนึ่งในโลก อย่างไรก็ตาม สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีกำลังเผชิญปัจจัยเสี่ยงในสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงภายนอกคือ ราคาเชื้อเพลิงอาจเพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัว และสถานการณ์ความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลาง และแนวโน้มดอกเบี้ยที่อาจเพิ่มขึ้น